

Európai
Bizottság

Az emberkereskedelem áldozatainak uniós jogai

Belügyek

*A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.*

Ingyenesen hívható telefonszám (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Egyes mobiltelefon-szolgáltatók nem engednek hozzáférést a 00 800-as telefonszámokhoz,
vagy kiszámlázzák ezeket a hívásokat.

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2013

ISBN 978-92-79-28448-9

doi:10.2837/54416

© Európai Unió, 2013

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

Printed in Belgium

ELEMIKLÓR-MENTES PAPÍRRA NYOMTATVA (ECF)

Előszó

Cecilia Malmström,
az uniós belügyekért felelős európai biztos

„Az emberkereskedelem a rabszolgatartás mai formája, súlyos emberi jogi visszaélés. E súlyos bűncselekmény nemzetiségtől függetlenül érint nőket, férfiakat, lányokat és fiúkat, komoly, élethosszig tartó károkat okozva az áldozatoknak. Az emberkereskedelem áldozatainak védelme és segítése, továbbá lehető legnagyobb mértékű felépülésük elősegítése céljából az uniós jogszabályok

számos jogot biztosítanak számukra – jogi segítségnyújtáshoz, orvosi segítséghez, ideiglenes tartózkodáshoz stb. E jogok tényleges ismerete és alkalmazása céljából az áldozatoknak és az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó szakembereknek egyértelmű és hozzáférhető tájékoztatást kell kapniuk e jogok tartalmáról. Remélem, hogy az emberkereskedelem áldozatainak uniós jogairól szóló ezen áttekintés segíteni fogja az uniós tagállamok hatóságait az áldozatok által jogosan igényelt segítség és védelem rendelkezésre bocsátására irányuló napi munkájukban.”

Cecilia Malmström

Bevezetés

Az emberkereskedelem elleni küzdelem az Európai Unió és a tagállamok prioritásai közé tartozik. Az Európai Unióban alkalmazott megközelítés elismeri az emberkereskedelem nemektől függő jellegét. Központjában az áldozat és annak emberi jogai állnak, azt is felismerve, hogy a gyermekekre különös gondot kell fordítani. A megközelítés nagy súlyt fektet az összehangolt, multidiszciplináris fellépésre.

Az emberkereskedelem áldozatainak a jogaikról való egyértelmű és egységes tájékoztatása elengedhetetlen. E jogok a (sürgősségi) segítségnyújtástól és egészségügyi ellátástól a munkavállalás jogán át az igazságszolgáltatáshoz vagy ügyvédi szolgáltatásokhoz való hozzáférés jogáig, illetve a kártérítés iránti keresetek benyújtásának lehetőségéig terjednek. Ez a dokumentum áttekintést ad az említett jogokról, amelyek az Európai Unió Alapjogi Chartáján, uniós irányelveken, kerethatározatokon és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatán alapulnak. Az egyes fejezetek végén feltüntettük a gyermekeket érintő további jogokat.

E dokumentumot az áldozatoknak és az uniós jogszabályokon alapuló jogokat áttekinteni kívánó szakembereknek ajánljuk, illetve azon tagállamoknak, amelyek nemzeti szinten az emberkereskedelem áldozatainak szóló hasonló dokumentumokat kívánnak összeállítani. Az uniós jogszabályok minimum-előírásokat tartalmaznak, amelyeket a tagállamok igényeik szerint bővíthetnek.

A szövegben dőlt betűvel jelöltük az olyan uniós jogszabályokból eredő jogokat, amelyeket a tagállamoknak e kiadvány közzététele után kell átültetniük nemzeti jogukba.

Az e dokumentumban meghatározott jogok és kötelezettségek alkalmazásában a „gyermek” a 18. életévét be nem töltött magánszemély. Amennyiben az áldozat életkora bizonytalan, de okkal feltételezhető, hogy az áldozat gyermek, akkor az áldozat gyermekkorúságát vélelmezni kell.

E dokumentum alkalmazásában az „áldozat” az emberkereskedelem magánszemély sértettje.

E dokumentum alkalmazásában az „elkövető” az emberkereskedelem miatt megvádolt vagy elítélt magánszemély.

„Harmadik ország állampolgára” (harmadik országbeli állampolgár) olyan magánszemély, aki nem állampolgára az Európai Unió valamely tagállamának.

E dokumentummal az Európai Bizottság célja, hogy végrehajtsa az emberkereskedelem felszámolására irányuló európai uniós stratégia (2012–2016) egyik intézkedését, nevezetesen az A. PRIORITÁS (Az emberkereskedelem áldozatainak beazonosítása, védelme és segítése) 4. intézkedését (Tájékoztatás az áldozatok jogairól).

Az „emberkereskedelem” fogalmát a 2011/36/EU irányelv 2. cikke határozza meg:

(1) Személyek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása – az adott személyek feletti ellenőrzés megváltoztatását vagy átadását is ideértve – fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással, megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatásnak vagy előnyöknek valamely személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezésének megszerzése érdekében történő nyújtásával vagy elfogadásával.

2. A kiszolgáltatott helyzet olyan helyzet, amelyben az adott személy tényleges vagy elfogadható választási lehetőség hiányában kénytelen alávetni magát az adott visszaélésnek.

(3) A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszermunkát vagy -szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgásgót is ideértve –, a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.

(4) Az emberkereskedelem áldozatának a tervezett vagy megvalósított kizsákmányoláshoz adott beleegyezése nem vehető figyelembe, ha az (1) bekezdésben meghatározott elkövetési módok bármelyikét alkalmazták.

(5) Ha az (1) bekezdésben említett magatartás gyermekekre irányul, büntetendő emberkereskedelemnek minősül akkor is, ha az nem jár az (1) bekezdésben felsorolt elkövetési módok alkalmazásával.

© Stockphoto/Deri O'Connell

Az e dokumentumban ismertetett uniós joganyag és a vonatkozó releváns ítélkezési gyakorlat leírása nem teljes körű, vagyis nem ismerteti részletekbe menően az itt említett jogok vagy más olyan jogok gyakorlásának feltételeit, amelyeket az érintettek körülményeikből adódóan az uniós jogszabályok alapján gyakorolhatnak. Az e dokumentumban taglalt jogokkal az emberkereskedelem áldozatai élhetnek, noha az adott uniós jogszabály személyi hatálya tágabb is lehet. E dokumentum önmagában nem jelent kötelezettséget semmilyen félre, de ismerteti az uniós jogszabályokból eredő azon jogokat és kötelezettségeket, amelyeket át kell ültetni a tagállamok jogába. A dokumentumban hivatkozott jogszabálycikkek a 2013. január 1-jei állapotot tükrözik (a jogszabályok később módosulhattak vagy hatályukat veszthették). E dokumentum nem minősül az idézett jogszabályok kötelező érvényű értelmezésének, célja szerint inkább könnyen használható referenciadokumentumnak tekinthető.

Az emberkereskedelem áldozatainak uniós jogai

E dokumentum célja az áldozatok, a szakemberek és a tagállamok tájékoztatása az áldozatok uniós jogairól. Nem minősül az uniós jogszabályok kötelező érvényű értelmezésének. Minden jogot a teljes jogi rendelkezés és a megfelelő jogszabály összefüggésében kell értelmezni.

1. fejezet: Segítség és támogatás

1.1. Az áldozatok attól a pillanattól kezdve jogosultak segítségre és támogatásra, amint az illetékes hatóságok okkal feltételezhetik, hogy emberkereskedelem sértettjei.

1.2. Az áldozatok segítségre és támogatásra jogosultak a büntetőeljárást megelőzően, annak folyamán és azt követően megfelelő ideig.

1.3. A segítség és a támogatás nyújtását nem lehet ahhoz a feltételhez kötni, hogy az áldozat kész-e együttműködni a nyomozás, a büntetőeljárás vagy a tárgyalás során; amennyiben az áldozat jogellenesen tartózkodik az adott tagállamban, legalább a gondolkodási idő alatt feltételek nélküli segítséget és támogatást kell nyújtani.

1.4. Segítség és támogatás csak az áldozat beleegyezésével és megfelelő tájékoztatás után nyújtható.

1.5. Az áldozatok jogosultak legalább a megélhetésüket biztosító életszínvonalra, megfelelő és biztonságos elhelyezésre és anyagi támogatásra.

1.6. Az áldozatok jogosultak a szükséges orvosi ellátásra – beleértve a pszichológiai segítségnyújtást is –, a tanácsadásra és tájékoztatásra.

1.7. Az áldozatok szükség esetén jogosultak fordítói és tolmácsolási szolgáltatásokra.

1.8. Figyelmet kell fordítani a sajátos (különösen terhességgel, egészségi állapottal, fogyatékkal, szellemi vagy lelki zavarral, illetve súlyos fizikai, nemi vagy lelki erőszak elszenvedésével kapcsolatos) szükségletekkel rendelkező áldozatokra.

1.9. Az áldozatok a büntetőeljárást megelőzően, annak folyamán és azt követően megfelelő ideig – szükségleteiknek megfelelően – jogosultak térítésmentesen igénybe venni bizalmasan működő, az áldozatok érdekében eljáró áldozatsegítő szolgáltatásokat. A családtagok a szükségleteiknek és az áldozattal szemben elkövetett bűncselekmény következtében elszenvedett sérelem mértékének megfelelően jogosultak igénybe venni az áldozatsegítő szolgáltatásokat.

1.10. A segítő szakszolgálatoknak a következőket kell nyújtaniuk: a) menedékhelyre vagy egyéb megfelelő ideiglenes elhelyezésre azon áldozatok számára, akiknek a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés, valamint a megtorlás közvetlen veszélye miatt biztonságos helyre van szükségük; b) célzott és integrált segítség – többek között trauma-

kezelés és tanácsadás – a sajátos szükségletekkel rendelkező áldozatoknak, ideértve a szexuális erőszak és a nemi alapú erőszak áldozatait.

1.11. Azon áldozatokat, akik harmadik ország állampolgárai, tájékoztatni kell a gondolkodási és a felépülési időről, továbbá a nemzetközi védelem megszerzésének lehetőségeiről.

1.12. Az áldozatoknak joguk van menedéket kérni, továbbá tájékoztatást kapni a nemzetközi védelem megszerzésének lehetőségeiről, és védeni kell őket a visszaküldéstől (kiutasítás-tól olyan országba, ahol fennáll a veszélye, hogy halálbüntetésnek, kínzásnak vagy egyéb embertelen vagy megalázó bánásmódnak, illetve ilyen büntetésnek vetik alá őket).

Gyermek áldozatok

1.13. Elsődlegesen a gyermek legfőbb érdekét kell figyelembe venni, és azt egyénileg kell értékelni. *Gyermekközpontú szemléletnek kell érvényesülnie a gyermek életkorának, érettségének, valamint véleményének, szükségleteinek és aggályainak megfelelő figyelembevételével. A gyermeket és adott esetben a szülői felügyeleti jogot gyakorló személyt vagy a gyermek más törvényes képviselőjét tájékoztatni kell azokról az intézkedésekről vagy jogokról, amelyek középpontjában kifejezetten a gyermek áll.*

1.14. A gyermek áldozatok a segítségre és támogatásra sajátos körülményeik figyelembevételével jogosultak. A tagállamoknak meg kell tenniük az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a gyermek legfőbb érdekének egyéni értékelésére támaszkodva tartós megoldást találjanak.

1.15. A gyermek áldozat számára gyámot vagy képviselőt jelölnek ki, amennyiben a szülői felelősséget gyakorló személyek nem biztosíthatják a gyermek legfőbb érdekét, és/vagy nem képviselhetik a gyermeket.

2. fejezet: Az emberkereskedelem áldozatainak védelme

Védelem a büntetőeljárás előtt

2.1. Az áldozatok egyéni kockázatértékelésen alapuló megfelelő védelemre jogosultak. *Az egyéni értékelésnek megfelelő időben kell elkészülnie; célja a specifikus védelmi szükségletek meghatározása és annak megállapítása, hogy a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés és a megtorlás különös kockázatának való kitettség miatt vonatkoznak-e az áldozatokra a büntetőeljárás során alkalmazandó különleges intézkedések, és ha igen, milyen mértékben.*

2.2. Az emberkereskedelem áldozatait nem kell büntetőeljárás alá vonni vagy szankcionálni az olyan bűncselekményekben való részvételük miatt, amelyekre annak közvetlen következményeként kényszerültek, hogy a nemzeti jog szerint emberkereskedelemnek minősülő cselekményt követtek el velük szemben.

2.3. Az illetékes hatóságok az áldozatok személyes adatait kizárólag meghatározott, egyértelmű és törvényes célból, feladataik ellátása során gyűjthetik, és azokat kizárólag abból a célból dolgozhatják fel, amely miatt gyűjtötték őket. Ezen adatok feldolgozásának jogszerűnek, megfelelőnek, relevánsnak kell lennie és (az adatgyűjtés céljához képest) nem lehet túlzott mértékű.

2.4. Az áldozatok személyes adatait törölni vagy anonimizálni kell, amennyiben azok már nem szükségesek arra a célra, amely miatt azokat gyűjtötték.

2.5. Az áldozatok az illetékes hatósággal (például a rendőrséggel, az igazságügyi hatóságokkal stb.) való első kapcsolatfelvételtől kezdve jogosultak a tájékoztatásra, mégpedig – amennyiben lehetséges – az általában beszélt nyelveken.

2.6. Az áldozatok jogosultak megkapni az alábbi információkat:

- azon szolgálatok és szervezetek felsorolását, amelyekhez segítségért fordulhatnak;
- az igénybe vehető segítség fajtáit;
- hol és hogyan tehetnek feljelentést;
- az ilyen feljelentést követő eljárások menetét és ebben saját szerepüket;
- hogyan és milyen feltételekkel részesülhetnek védelemben;
- milyen mértékben és milyen feltételekkel vehetnek igénybe jogi tanácsadást, jogi segítségnyújtást és bármely egyéb tanácsadást;
- kártérítési igényjogosultságuk feltételeit;
- azon különleges szabályokat, amelyeket akkor alkalmazhatnak érdekeik védelmére, ha lakóhelyük egy másik tagállamban van;
- *a büntetőeljárásban való részvételük következtében felmerült költségeik megtérítésének módját.*

Védelem a büntetőeljárás alatt és után

2.7. Az illetékes hatóságok által elvégzett egyéni értékelés alapján az áldozatok bizonyos feltételek mellett különleges bánásmódra jogosultak annak érdekében, hogy megakadályozzák másodlagos viktimizációjukat, mégpedig a következők elkerülése révén: a nyomozás, a büntetőeljárás, valamint a tárgyalás során a kihallgatás szükségtelen ismétlése, az áldozat és az elkövetők közötti vizuális kapcsolat, tanúvallomás tétele nyilvános bírósági tárgyaláson és a magánéletre vonatkozó szükségtelen kérdések.

2.8. Az áldozatok haladéktalanul jogi tanácsadást és jogi képviselőt vehetnek igénybe, többek között kártérítés igénylése céljából is.

2.9. A jogi tanácsadás és a jogi képviselőt ingyenes azokban az esetekben, amikor az áldozat nem rendelkezik elegendő anyagi fedezettel.

2.10. *Az áldozatoknak – az adott büntető igazságszolgáltatási rendszerben betöltött szerepükkel összhangban – joguk van kérni az eljárás megszűnését eredményező határozat felülvizsgálatát.*

2.11. *Az áldozatoknak a büntetőeljárásokban joguk van a megértéshez és maguk megértetéséhez, továbbá az érthető módon folytatott kommunikációhoz, figyelembe véve olyan személyes szempontokat is, mint a fogyatékoság.*

2.12. *Az áldozatok bizonyos feltételek mellett jogosultak arra, hogy az általuk választott személy elkísérje és segítse őket a megértésben vagy a megértetésben az illetékes hatósággal való első kapcsolatfelvétel során, kivéve, ha ez ellentétes lenne az áldozat vagy az eljárás legfőbb érdekével.*

2.13. *Hivatalos feljelentés megtételekor az áldozatok jogosultak feljelentésükről írásos igazolást kapni, illetve a feljelentés megtételéhez fordítói szolgáltatást vagy a szükséges nyelvi segítséget igénybe venni.*

2.14. *Az áldozatokat tájékoztatni kell arról, hogy kívánságuknak megfelelően jogosultak indokolatlan késedelem nélkül megkapni a feljelentés következtében indult büntetőeljárásra vonatkozó információkat (a nyomozás vagy az elkövető elleni eljárás megszüntetéséről szóló határozatokról, az elkövető elleni vádokról, a tárgyalás napjáról és időpontjáról, a végső ítéletről és a büntetőeljárás állásáról).*

2.15. *Az áldozatokat kérésükre indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatni kell arról, ha az elkövetőt szabadon bocsátották, vagy az az őrizetből megszökött.*

2.16. A büntetőeljárásban betöltött szerepüktől függően az áldozatoknak a büntetőeljárás alatt joguk van a nyomozó és az igazságügyi hatóságok előtti kihallgatás, továbbá a bírósági tárgyaláson való aktív részvételük alkalmával térítésmentesen tolmácsolást igénybe venni.

2.17. A büntetőeljárásban betöltött szerepüktől függően az áldozatok jogosultak a büntetőeljárás során kapott – a büntetőeljárással kapcsolatos jogaik gyakorlásához elengedhetetlen – információk térítésmentes fordításához az általuk értett nyelven.

2.18. Az áldozatok fordítási célból olyan kommunikációs technológiákat is alkalmazhatnak, mint a videokonferencia, a telefon vagy az internet, kivéve, ha szükség van a tolmács fizikai jelenlétére ahhoz, hogy az áldozatok éljenek a jogaikkal vagy megértsék az eljárást.

2.19. Az áldozatoknak önkéntes alapon joguk van helyreállító igazságszolgáltatási eljárásban részt venni; tájékoztatáson alapuló beleegyezésük bármikor visszavonható. Az áldozatnak joga van teljes körű és pártatlan tájékoztatást kapni az eljárásról. A nem nyilvános megbeszélések titkosak (kivéve, ha az áldozat és az elkövető másként állapotodnak meg, vagy ha jelentős közérdek – például fenyegetések vagy erőszakos cselekmények – miatt a nemzeti jog a közzétételről rendelkezik).

2.20. Európai védelmi határozatot lehet kibocsátani abban az esetben, ha az áldozat úgy dönt, hogy valamely másik tagállamba teszi át lakóhelyét vagy tartózkodási helyét, vagy erre már sor került, és az emberkereskedővel szemben már kibocsátottak védelmi intézkedést, például tilalmat az azon helyekre, helységekre vagy területekre való belépésre, amelyeken az áldozat tartózkodik vagy amelyeket látogat, vagy az érintkezés tilalmát vagy szabályozását (telefonon vagy levélben is). Az európai védelmi határozat az egyik uniós tagállam büntetőjoga szerint az áldozat javára kibocsátott védelmi intézkedést terjeszti ki arra a másik uniós országra, ahová az áldozat költözött.

2.21. A tagállamoknak a lehető legnagyobb mértékben le kell csökkenteniük az eljárásban tanúként vagy másként szereplő áldozatok kommunikációs nehézségeit (például ha más nyelvet beszélnek vagy fogyatékkal élnek), hogy megértsék szerepüket az adott büntetőeljárás minden egyes szakaszában.

Gyermek áldozatok

2.22. A gyermek áldozatok kihallgatására indokolatlan késedelem nélkül sort kell keríteni. A gyermek áldozat – szükség esetén – jogosult arra, hogy kihallgatására az e célra kialakított vagy alkalmassá tett helyiségben kerüljön sor.

2.23. A gyermek áldozat kihallgatását lehetőség szerint ugyanannak a személynek kell végeznie, a kihallgatások számát a lehető legkevesebbre korlátozva és kizárólag akkor lefolytatva, ha a bűnügyi nyomozás és a büntetőeljárás céljából feltétlenül szükséges. A gyermek áldozatot elkísérheti képviselője vagy (indokolt esetben) a választása szerinti nagykorú személy, kivéve, ha az adott személy megfelelősége tekintetében ezzel ellentétes, indokolással ellátott határozatot hoztak.

2.24. A gyermek áldozat részvételével lefolytatott büntetőügyi tárgyalásra a nyilvánosság kizárásával kell sort keríteni, a gyermek közvetlen részvétele nélkül, akinek meghallgatása megfelelő kommunikációs eszközök (például videocsatlakozás stb.) révén is lebonyolítható.

2.25. A tagállamok megakadályozhatják az olyan információk nyilvánosságra kerülését, amelyek alapján a gyermek áldozatok azonosíthatók lennének.

2.26. Amennyiben az áldozat gyermek, úgy lehetséges esetben és az adott ügy körülményeit figyelembe véve a tagállamok az elkövetőkkel szembeni büntetőeljárást az áldozat nagykorúvá válása utánra is halaszthatják.

3. fejezet: Kártérítés

3.1. Az áldozatok jogosultak hozzáférni a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak rendelkezésére álló, meglévő kártérítési rendszerekhez.

3.2. A tagállamoknak ösztönözniük kell az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az elkövetőket a büntetőeljárás során az áldozatot megillető megfelelő kártérítés nyújtására készítsék.

3.3. Az áldozatok jogosultak arra, hogy a büntetőeljárás keretein és ésszerű határidőn belül határozat szülessen az elkövető által részükre nyújtandó kártérítés tárgyában, kivéve, ha a nemzeti jog értelmében az ilyen határozatot más jogi eljárás keretében kell meghozni.

3.4. Az áldozatoknak joguk van azon vagyontárgyaik indokolatlan késedelem nélküli vissza-szolgáltatásához, amelyek a büntetőeljárás során kerültek elő vagy lefoglalásra (kivéve, ha a vagyontárgyra feltétlenül szükség van a büntetőeljáráshoz).

Kártérítési rendszerekhez való hozzáférés határokon átnyúló helyzetekben

3.5. Az áldozatok jogosultak szokásos tartózkodási hely szerinti tagállamukban kártérítést kérni attól a tagállamtól, amelyben a bűncselekményt elkövették.

3.6. Az áldozatok jogosultak megkapni a kártérítési lehetőségekre vonatkozó lényeges információkat. Idetartozik a kérelem kitöltésére, az esetlegesen előírt igazoló dokumentumokra és a kiegészítő információkkal kapcsolatos kérésekre vonatkozó tájékoztató és útmutatás.

3.7. Az áldozatok jogosultak a lehető leghamarabb megkapni a kártérítési igényükért felelős személyre vagy szervezeti egységre vonatkozó információkat, a kérelem kézhezvételének igazolását, (ha lehetséges) a kérelem elbírálásának tervezett időpontját és a meghozott határozatot.

© iStockphoto/Luanmorino

4. fejezet: Integráció és munkavállalási jog

4.1. Az uniós polgároknak joguk van arra, hogy érvényes személyazonosító igazolvány vagy útlevél birtokában bizonyos korlátozások és feltételek mellett legfeljebb három hónapig a fogadó tagállam területén tartózkodjanak.

4.2. Az uniós polgároknak, amennyiben jogszerűen munkát vállalnak vagy akkreditált oktatási intézményben tanulnak, és teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek (vagy elegendő pénzzel rendelkeznek ahhoz, hogy önmaguk és családtagjaik ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális biztonsági rendszerére), vagy valamely családtagjuk megfelel e feltételeknek, joguk van arra, hogy az EU területén bárhol tartózkodjanak.

4.3. Minden uniós polgárnak joga van az oktatáshoz, valamint a szakképzésben és a továbbképzésben való részvételhez.

4.4. Minden uniós polgár szabadon megválaszthatja foglalkozását, és joga van munkát vállalni bármelyik tagállamban (bizonyos korlátozások mellett); a harmadik országok azon állampolgárait, akik a tagállamok területén való munkavállalásra engedéllyel rendelkeznek, az uniós polgárokkal azonos munkafeltételek illetik meg.

4.5. Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez és a munkaidő felső határának korlátozásához, a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

Harmadik országok állampolgárai

4.6. A tagállamoknak meg kell határozniuk azon szabályokat, amelyek alapján azok a tartózkodási engedéllyel rendelkező áldozatok, akik harmadik ország állampolgárai – a tartózkodási engedély időtartamára – jogosultak hozzáférni a munkaerőpiachoz, a szakképzéshez és az oktatáshoz.

4.7. Azon áldozatoknak, akik harmadik országok állampolgárai, hozzáférést kell kapniuk az olyan meglévő programokhoz vagy projektekhez, amelyek célja a megszokott életbe való visszatérés előmozdítása, ideértve adott esetben a szakismereteik továbbfejlesztését szolgáló tanfolyamokat vagy a származási országukba történő támogatott visszatérésük előkészítését is.

4.8. Azon áldozatok, akik harmadik országok állampolgárai, jogosultak egyenlő bánásmódban részesülni a lakóhelyük szerinti tagállam állampolgáraival a következők tekintetében: a munkavégzés feltételei, beleértve a díjazást és az elbocsátást, valamint a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot; egyesülési szabadság; oktatás és szakképzés; oklevelek, bizonyítványok és más szakmai képesítések elismerése a vonatkozó nemzeti eljárásokkal összhangban; a szociális biztonság ágai; adókedvezmények; az árukhoz és szolgáltatásokhoz, illetve a nyilvánosság számára elérhető árukkal és szolgáltatásokkal való ellátottsághoz, többek között a lakásszerzési eljárásokhoz való hozzáférés a nemzeti jog előírásainak megfelelően.

4.9. Az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgár áldozatok jogosultak közvetlenül vagy közvetve – harmadik feleken, például szakszervezeten vagy egyesületen keresztül – panasszal élni munkáltatójukkal szemben.

4.10. Az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgár áldozatoknak joguk van elmaradt járandóságuk (bérük) foglalkoztatójuktól való követelésére, még abban az esetben is, ha visszatértek származási országukba. Ezen áldozatokat a kiutasításukra vonatkozó bármely határozat végrehajtása előtt módszeresen és tárgyilagosan tájékoztatni kell a jogaikról.

4.11. A felek ellenkező bizonyítása hiányában a javadalmazás összegének legalább a minimálbérről szóló jogszabályok vagy az érintett foglalkoztatási ágazatban érvényben lévő kollektív megállapodások vagy kialakult gyakorlat által meghatározott összegnek kell lennie.

4.12. Az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgár áldozat keresetet nyújthat be foglalkoztatójával szemben, és adott esetben kikényszerítheti az elmaradt járandóságra vonatkozó ítélet végrehajtását.

Gyermek áldozatok

4.13. Azon gyermek áldozatok, akik harmadik ország állampolgárai, jogosultak ésszerű időn belül a tagállamban élő gyermekekkel azonos feltételek mellett hozzáférést kapni az oktatáshoz.

5. fejezet: Gondolkodási idő és tartózkodási engedély azon áldozatok számára, akik harmadik ország állampolgárai

Gondolkodási idő

5.1. Az emberkereskedelem azon áldozatai, akik harmadik ország állampolgárai, jogosultak gondolkodási időre. Ez lehetővé teszi számukra, hogy talpra álljanak, és megszabaduljanak az elkövetők befolyásától, és így megalapozott döntést hozhassanak arról, hogy együttműködnek-e a rendőrséggel és az igazságügyi hatóságokkal vagy sem.

5.2. Az áldozatok a gondolkodási idő alatt nem utasíthatók ki az országból.

5.3. A gondolkodási idő megszüntethető, ha az áldozat újból érintkezésbe lép az elkövetővel, vagy a közrenddel és a nemzetbiztonság védelmével kapcsolatos okokból.

5.4. Az áldozatok a gondolkodási idő alatt jogosultak legalább a sürgősségi orvosi ellátást megkapni és speciális szolgáltatásokat igénybe venni, ideértve a fokozott védelemre szoruló személyeknek nyújtott pszichológiai segítséget is.

Tartózkodási engedély

5.5. A gondolkodási idő lejárta után annak az áldozatnak, aki harmadik ország állampolgára, joga van arra, hogy mérlegeljék tartózkodási engedélyre való jogosultságát, attól függően, hogy az áldozat

- jelenléte szükséges a nyomozás vagy az igazságügyi eljárás lefolytatásához;
- egyértelmű szándékot tanúsított az együttműködésre;
- minden kapcsolatot megszakított az őt érintő emberkereskedelemért felelős személyekkel;
- nem jelent veszélyt a közrendre, a közpolitikára vagy a közbiztonságra.

Az engedély legalább hat hónapra érvényes, és azonos feltételek mellett megújítható.

5.6. A tartózkodási engedély megadása után a nem elegendő anyagi eszközökkel rendelkező áldozatok továbbra is jogosultak hozzájutni a saját megélhetésük biztosítását lehetővé tevő anyagi eszközökhöz, a sürgősségi egészségügyi ellátáshoz és adott esetben fordítói és tolmácsolási szolgáltatásokhoz. Különös figyelmet kell fordítani a fokozott védelemre szoruló személyek igényeire, ideértve a pszichológiai segítséget is. A nemzeti joggal összhangban

figyelmet kell fordítani a biztonsági és védelmi szükségletekre is. A támogatás a nemzeti jognak megfelelően magában foglalhat jogi segítségnyújtást is.

5.7. A tartózkodási engedély visszavonható, ha az áldozat újból érintkezésbe lép az őt érintő emberkereskedelemért felelős személyekkel; ha együttműködése félrevezető, vagy az általa előadott vádak hamisak, illetve nem megalapozottak; ha veszélyt jelenthet a közrendre vagy a nemzetbiztonság védelmére nézve; ha eláll az együttműködéstől; vagy ha a hatóságok úgy határoznak, hogy megszüntetik az eljárást.

Huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők

5.8. Az az áldozat, aki harmadik ország állampolgára, és öt éven át jogszerűen a tagállam területén tartózkodott, jogosult a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező státusára. E státus feltétele, hogy az áldozat elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai eltartására, és nincs szüksége szociális biztonsági ellátásokra vagy egészségbiztosításra.

6. fejezet: Kiutasítás

6.1. Ha az áldozat, aki harmadik ország állampolgára, nem tartózkodhat az EU területén, és ezért köteles visszatérni származási országába, általában hét naptól harminc napig terjedő határidőt kap az önkéntes távozásra.

6.2. E határidő sajátos körülmények, például családi, társadalmi kötelek vagy beiskolázott gyermekek, illetve a tartózkodás idejének figyelembevételével meghosszabbítható.

6.3. Az emberkereskedelem azon áldozatai, akik tartózkodási engedélyt kaptak, és együttműködnek a rendőrséggel és az igazságügyi hatóságokkal, nem sújthatók valamely tagállam területére érvényes, meghatározott időszakra szóló beutazási tilalommal, ha eleget tesznek a visszatérési kötelezettségüknek, és nem jelentenek veszélyt a közrendre vagy a közbiztonságra.

6.4. Az áldozat jogi tanácsadás és képviselet és (szükség esetén) tolmácsolás biztosításával mindig fellebbezhet a hatóság előtt.

6.5. A kitoloncolást el kell halasztani, ha az megsértené a visszaküldés tilalmának elvét. A kitoloncolás az eset sajátos körülményeinek, különösen az áldozat fizikai vagy szellemi állapotának, technikai okoknak, például a szállítási kapacitás hiányának vagy a személyazonosság megállapíthatatlanságának figyelembevételével más okból is elhalasztható.

6.6. Az Európai Unióval visszafogadási megállapodást aláírt országok kötelesek automatikusan visszafogadni állampolgáraikat, azok (nem házas) gyermekeit és házastársait, vagy azon személyeket, akik érvényes vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkeznek vagy rendelkeztek.

Gyermek áldozatok

6.7. Az a gyermek áldozat, aki harmadik ország állampolgára, és nem kíséri szülő vagy gyám, csak akkor utasítható ki, ha a gyermek legjobb érdekét is figyelembe véve a tagállam meggyőződik arról, hogy a gyermek a családjához, kijelölt gyámjához vagy megfelelő fogadó létesítményhez tér vissza.

Hivatkozások

1. fejezet: Segítség és támogatás

1.1. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének (2) bekezdése:

(2) A tagállamok meghozzák az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy valamely személy segítségben és támogatásban részesüljön attól fogva, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok megalapozottan következtethetnek arra, hogy e személy sérelmére a 2. és 3. cikkben említett valamely bűncselekményt követhették el.

1.2. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének (1) bekezdése:

(1) A tagállamok megteszik az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy az áldozatoknak a büntetőeljárást megelőzően, annak folyamán és azt követően megfelelő ideig segítséget és támogatást nyújtsanak annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra a 2001/220/IB kerethatározatban, továbbá ebben az irányelvben meghatározott jogaik gyakorlását.

1.3. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének (3) bekezdése:

(3) A tagállamok megteszik az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy az áldozatoknak nyújtott segítség és támogatás a 2004/81/EK irányelv vagy a hasonló nemzeti szabályok sérelme nélkül ne legyen ahhoz a feltételhez kötve, hogy az áldozat kész-e együttműködni a nyomozás, a büntetőeljárás vagy a tárgyalás során.

A 2011/36/EU irányelv (18) preambulumbekkezdése:

(18) Amennyiben az áldozat jogellenesen tartózkodik az adott tagállamban, legalább a gondolkodási idő alatt feltételek nélküli segítséget és támogatást kell nyújtani. Ha az azonosítási eljárás befejezését vagy a gondolkodási idő leteltét követően azt állapítják meg, hogy az áldozat nem jogosult tartózkodási engedélyre, vagy nem rendelkezik egyéb módon jogszerű tartózkodási hellyel az adott tagállamban, vagy ha az áldozat elhagyta e tagállam területét, az érintett tagállam nem köteles számára további segítséget és támogatást nyújtani ezen irányelv alapján.

A 2004/81/EK irányelv 1. cikke:

Ezen irányelv célja, hogy meghatározza a megfelelő nemzeti eljárások időtartamával összefüggő, határozott időtartamú tartózkodási engedélyek harmadik országok azon állampolgárai részére történő megadásának feltételeit, akik együttmű-

ködnék az emberkereskedelem, illetve az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekmények elleni küzdelemben.

A 2004/81/EK irányelv 6. cikkének (2) bekezdése:

(2) A gondolkodási idő alatt és a hatáskörrel rendelkező hatóságok határozatára várva a harmadik országok érintett állampolgárai a 7. cikkben említett elbánásban részesülnek, és velük szemben semmilyen kiutasításról szóló határozat nem hajtható végre.

A 2004/81/EK irányelv 7. cikke:

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a harmadik országok nem elegendő anyagi eszközökkel rendelkező érintett állampolgárai a saját megélhetésük biztosítását lehetővé tevő anyagi eszközökhöz jussanak, és igénybe vehessék a sürgősségi egészségügyi ellátást. Figyelmet fordítanak a fokozott védelemre szoruló személyek különleges igényeire, ideértve adott esetben, és amennyiben a nemzeti jog előírja, a pszichológiai segítségnyújtást is.

(2) A tagállamok ezen irányelv alkalmazásakor, a nemzeti joggal összhangban kellő figyelmet fordítanak a harmadik országok érintett állampolgárainak biztonsági és védelmi szükségleteire.

(3) A tagállamok adott esetben fordítási és tolmácsolási szolgáltatásokat biztosítanak a harmadik országok érintett állampolgárai számára.

(4) A tagállamok – amennyiben a nemzeti jogukban létezik ilyen, és az ott megállapított feltételek szerint – térítésmentes jogi segítségnyújtást biztosíthatnak a harmadik országok érintett állampolgárai számára.

A 2004/81/EK irányelv 9. cikke:

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy azok a tartózkodásiengedély-birtokosok, akik nem rendelkeznek elegendő anyagi eszközökkel, legalább a 7. cikk szerinti elbánásban részesüljenek.

(2) A tagállamok biztosítják a szükséges egészségügyi vagy más jellegű segítségnyújtást a harmadik országok azon érintett állampolgárai számára, akik nem rendelkeznek elegendő anyagi eszközökkel, és különleges szükségleteik vannak, például várandós nők, fogyatékkal élőek, illetve a szexuális

vagy egyéb formájú erőszak áldozatai esetében, valamint amennyiben a tagállamok a 3. cikk (3) bekezdésében meghatározott lehetőséghez folyamodnak, a kiskorúak esetében.

1.4–7. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének (5) bekezdése:

(5) Az (1) és (2) bekezdésben említett segítségnyújtási és támogatási intézkedéseket az áldozat beleegyezésével és megfelelő tájékoztatás után biztosítják, és azok kiterjednek legalább az áldozat megélhetését biztosító életszínvonal lehetővé tételére olyan intézkedések révén, mint a megfelelő és biztonságos elhelyezés és az anyagi támogatás, a szükséges orvosi ellátás – beleértve a pszichológiai segítségnyújtást is –, a tanácsadás és tájékoztatás, valamint szükség esetén a fordítói és tolmácsolási szolgáltatások.

1.8. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének (7) bekezdése:

(7) A tagállamok figyelmet fordítanak a különleges szükségletekkel rendelkező áldozatokra, ha az ilyen szükségletek különösen terhességből, az egészségi állapotukból, fogyatékosságból, szellemi vagy lelki zavarukból, illetve súlyos lelki, fizikai vagy nemi erőszak elszენvedéséből erednek.

1.9. A 2012/29/EU irányelv 8. cikkének (1) és (2) bekezdése:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatok – szükségleteiknek megfelelően – térítésmentesen igénybe vehessék a bizalmasan működő, a büntetőeljárást megelőzően, annak folyamán és azt követően megfelelő ideig az áldozatok érdekében eljáró áldozatsegítő szolgáltatásokat. A családtagok a szükségleteiknek és az áldozattal szemben elkövetett bűncselekmény következtében elszenvedett sérelem mértékének megfelelően vehetik igénybe az áldozatsegítő szolgáltatásokat.

(2) A tagállamok elősegítik, hogy a feljelentést átvevő illetékes hatóság és az egyéb érintett szervek az áldozatokat az áldozatsegítő szolgálatokhoz irányítsák.

1.10. A 2012/29/EU irányelv 8. cikkének (3) bekezdése:

(3) A tagállamok intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy térítésmentesen és bizalmasan működő segítő szakszolgálatokat hozzanak létre az általános áldozatsegítő szolgálatokon túl vagy azok szerves részeként, illetőleg hogy az áldozatsegítő szervezetek ilyen szaksegítségnyújtó, már létező szakosított szervezetekhez fordulhassanak. Az áldozatok a sajátos szükségleteiknek megfelelően vehetik igénybe az ilyen szolgáltatásokat, a családtagok pedig a sajátos szükségleteiknek és az áldozattal szemben elkövetett bűncselekmény következtében elszenvedett sérelem mértékének megfelelően vehetik igénybe azokat.

A 2012/29/EU irányelv 9. cikke:

(1) Az áldozatsegítő szolgálatok a 8. cikk (1) bekezdésében foglaltak szerint legalább az alábbiakat biztosítják:

- a) az áldozatok jogainak gyakorlásával kapcsolatos információk, tanácsadás és támogatás, beleértve a bűncselekmények miatti nemzeti kárenyhítési rendszerekhez való hozzáférést, valamint a büntetőeljárást során játszott szerepekre vonat-

kozó tájékoztatást, így a tárgyaláson való részvételre történő felkészítést;

- b) a helyben működő releváns segítő szakszolgálatokról való tájékoztatás, és az azokhoz történő közvetlen irányítás;
- c) érzelmi és – ha rendelkezésre áll – pszichológiai segítségnyújtás;
- d) a bűncselekmény miatt felmerült pénzügyi és gyakorlati kérdésekre vonatkozó tanácsadás;
- e) a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés, valamint a megtorlás veszélyével, illetve ezek megelőzésével kapcsolatos tanácsadás, kivéve, ha más köz- vagy magán-szolgálatok már nyújtanak ilyet.

(2) A tagállamok arra ösztönzik az áldozatsegítő szolgálatokat, hogy fordítsanak külön figyelmet azon áldozatok sajátos szükségleteire, akik a bűncselekmény súlya folytán jelentős sérelmet szenvedtek.

(3) Kivéve, ha más köz- vagy magán-szolgálatok által már biztosított, a 8. cikk (3) bekezdésében említett segítő szakszolgálatok legalább az alábbiakat alakítják ki és biztosítják:

- a) menedékhelyeket vagy egyéb megfelelő ideiglenes elhelyezést azon áldozatok számára, akiknek a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés, valamint a megtorlás közvetlen veszélye miatt biztonságos helyre van szükségük;
- b) célzott és integrált segítség – többek között traumakezelés és tanácsadás – az olyan, sajátos szükségletekkel rendelkező áldozatok számára, mint például a szexuális erőszak, a nemi alapú erőszak és a hozzátartozók közötti erőszak áldozatai.

1.11. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének (6) bekezdése:

(6) Az (5) bekezdésben említett tájékoztatás szükség esetén kiterjed a 2004/81/EK irányelv szerinti gondolkodási és felépülési időszakokra vonatkozó tájékoztatásra, a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státusok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (1) és a menekültstátus megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85/EK tanácsi irányelv (2), illetve más nemzetközi eszközök vagy hasonló nemzeti szabályok értelmében nemzetközi védelem biztosításának lehetőségéről szóló tájékoztatásra.

1.12. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. cikke:

A menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-i genfi egyezmény és az 1967. január 31-i jegyzőkönyv rendelkezéseivel, valamint az Európai Unióról szóló szerződéssel és az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel (a továbbiakban: a Szerződések) összhangban a menedékjogot biztosítani kell.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 19. cikke:

(1) Tilos a kollektív kiutasítás.

(2) Senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan

fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

A 2011/95/EU irányelv 2. cikkének d) pontja:

d) „menekült”: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy olyan hontalan személy, aki korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva a fenti okoknál fogva nem tud, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem akar oda visszatérni, és akire a 12. cikk nem vonatkozik;

A 2004/83/EK irányelv 21. cikke:

(1) A tagállamok nemzetközi jogi kötelezettségeiknek megfelelően tiszteletben tartják a visszaküldés tilalmának elvét.

(2) Amennyiben azt az (1) bekezdésben említett nemzetközi kötelezettségek nem tiltják, úgy a tagállamok – a menekültként való hivatalos elismerés tényétől függetlenül – visszaküldhetik a menekültet, ha:

- a) alaposan feltehető, hogy veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam biztonságára; vagy
- b) mivel különösen súlyos bűncselekményért jogerősen elítélték, veszélyt jelent az érintett tagállam társadalmára.

(3) A tagállamok visszavonhatják, illetve megszüntethetik a (2) bekezdés hatálya alá tartozó menekült tartózkodási engedélyét, illetve megtagadhatják annak megújítását vagy megadását.

Gyermek áldozatok

1.13. A 2011/36/EU irányelv 13. cikkének (1) és (2) bekezdése:

(1) Az emberkereskedelem gyermek áldozatai segítségben és támogatásban részesülnek, valamint védelmi intézkedéseket hoznak érdekükben. Ezen irányelv alkalmazása során elsődlegesen a gyermekek legfőbb érdekeit kell figyelembe venni.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az emberkereskedelem áldozatainak életkora bizonytalan, és okkal feltételezhető, hogy az említett személy gyermek, akkor gyermeknek kell tekinteni annak érdekében, hogy a 14. és 15. cikkel összhangban haladéktalanul segítségben, támogatásban és védelemben részesülhessen.

A 2012/29/EU irányelv 1. cikkének (1) és (2) bekezdése:

(1) Ezen irányelv célja, hogy a bűncselekmények áldozatai megfelelő tájékoztatásban, támogatásban és védelemben részesüljenek, valamint képesek legyenek részt venni a büntetőeljáráásban.

A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatokat elismerjék, és tisztelettel, tapintattal, személyre szabottan, szakértelemmel és megkülönböztetésmentes módon bánjanak velük minden alkalommal, amikor kapcsolatba kerülnek az áldozatsegítő és a helyreállító igazságszolgáltatási szolgálatokkal, vagy a büntetőeljárási keretében eljáró illetékes hatóságokkal. Az ezen irányelvben meghatározott jogok megkülönböztetésmentes módon – többek között a tartózkodásra való jogosultságuktól függetlenül – alkalmazandók az áldozatokra.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy ezen irányelv alkalmazása során – amennyiben az áldozat gyermek – elsődlegesen a gyermek mindenképp felett álló érdekét vegyék figyelembe, amelyet pedig egyéni alapon értékeljenek. Gyermekközpontú szemléletnek kell érvényesülnie a gyermek életkorának, érettségének, valamint véleményének, szükségleteinek és aggályainak megfelelő figyelembevételével. A gyermeket és adott esetben a szülői felügyeleti jogot gyakorló személyt vagy a gyermek más törvényes képviselőjét tájékoztatni kell azokról az intézkedésekről vagy jogokról, amelyek középpontjában kifejezetten a gyermek áll.

1.14. A 2011/36/EU irányelv 14. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az emberkereskedelem gyermek áldozatainak védelmére és támogatására, fizikai és pszicho-szociális gyógyulásuk érdekében hozott konkrét rövid és hosszú távú intézkedéseket minden egyes gyermek áldozat sajátos körülményeinek egyedi értékelését követően, a gyermek véleményének, szükségleteinek és aggodalmainak kellő figyelembevételével hajtásuk végre annak érdekében, hogy a gyermek számára hosszú távú megoldást találjanak.

A 2011/36/EU irányelv 16. cikkének (1) és (2) bekezdése:

(1) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az emberkereskedelem gyermek áldozatainak védelmére és támogatására hozott intézkedések a 14. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban kellőképpen figyelembe vegyék a kísérelő nélküli gyermek áldozat személyes és egyedi körülményeit.

(2) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a gyermek legfőbb érdekeinek egyéni értékelésére támaszkodva tartós megoldást találjanak.

1.15. A 2011/36/EU irányelv 14. cikkének

(2) bekezdése:

(2) Amint a hatóságok az emberkereskedelem gyermek áldozatának kiletét megállapítják, a tagállamok gyámot vagy képviselőt jelölnek ki számára, amennyiben a nemzeti jog szerint a szülői felelősséget gyakorló személyek a közöttük és a gyermek sértett között fennálló érdekellentét miatt nem biztosíthatják a gyermek legfőbb érdekeit, és/vagy nem képviselhetik a gyermeket.

2. fejezet: Az emberkereskedelem áldozatainak védelme

Védelem a büntetőeljárás előtt

2.1. A 2011/36/EU irányelv 12. cikkének (3) bekezdése:

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az emberkereskedelem áldozatai egyedi kockázatértékelés alapján megfelelő védelemben részesüljenek, többek között – szükség esetén, valamint a nemzeti jogban vagy eljárásokban meghatározott indokok alapján – részt vehessenek a tanúvédelmi programokban vagy más hasonló intézkedésekben.

A 2012/29/EU irányelv 22. cikke:

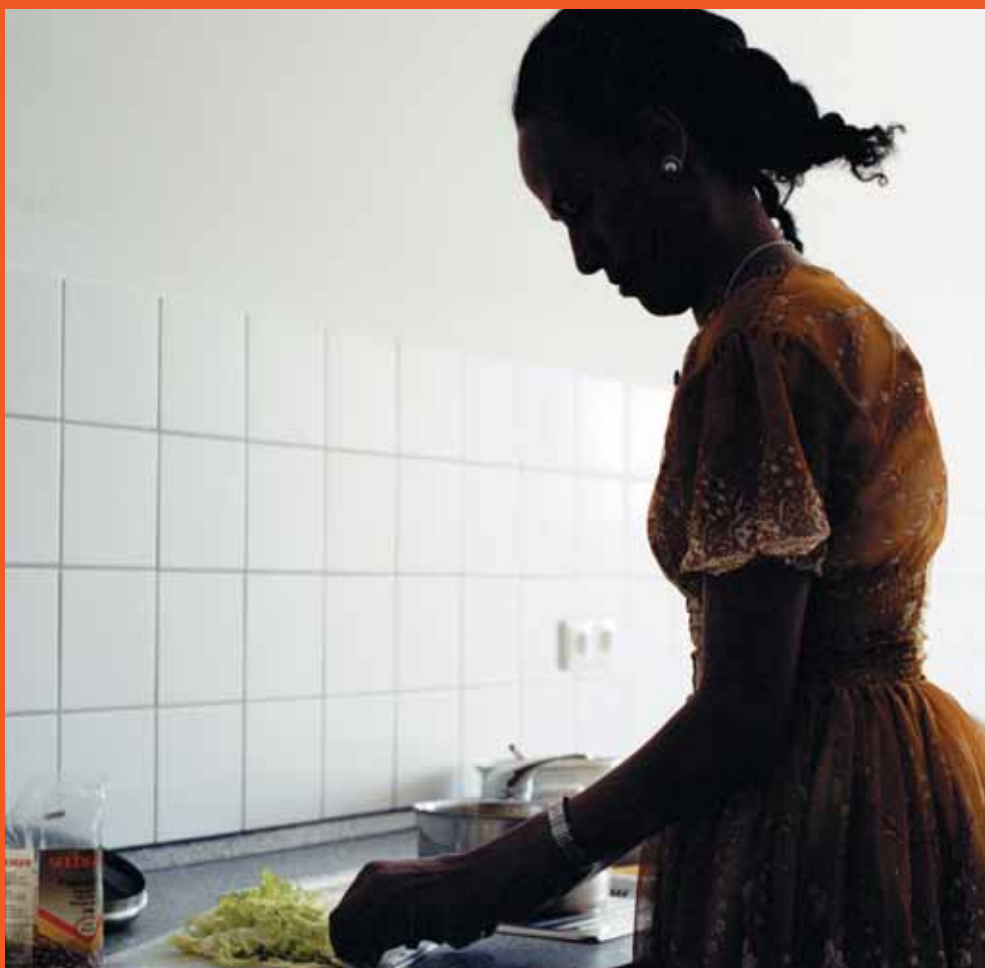
(1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti eljárásokkal összhangban az áldozatokra vonatkozóan megfelelő időben egyéni értékelés készüljön a specifikus védelmi szükségleteik meghatározása és annak megállapítása céljából, hogy a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés és a megtorlás különös kockázatának való kitettségük miatt vonatkoznak-e rájuk a 23. és 24. cikkben foglalt, a büntetőeljárás során alkalmazandó különleges intézkedések, és ha igen, milyen mértékben.

(2) Az egyéni értékelés során különösen az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a) az áldozat személyes jellemzői;
- b) a bűncselekmény típusa vagy természete; és
- c) a bűncselekmény körülményei.

(3) Az egyéni értékelés keretében különös figyelmet kell fordítani azon áldozatokra, akik a bűncselekmény súlya folytán jelentős sérelmet szenvedtek; azon áldozatokra, ahol az őket érintő bűncselekményt előítéleten vagy megkülönböztetésen alapuló indítékkal követték el, és amely különösen személyes jellemzőikhez köthető; azon áldozatokra, akik az elkövetőhöz fűződő kapcsolatuk vagy a tőle való függőségük okán különösen veszélyeztetettek. Ezzel összefüggésben kellően tekintetbe kell venni a terrorizmus, a szervezett bűnözés, az emberkereskedelem, a nemi alapú erőszak, a hozzátartozók közötti erőszak, a szexuális erőszak vagy a szexuális kizsákmányolás és a gyűlölet-bűncselekmények áldozatait, valamint a fogyatékossgal élő áldozatokat.

(4) Ezen irányelv alkalmazásában a gyermek áldozatokról a másodlagos és ismételt áldozattá válás, a megfélemlítés és a megtorlás kockázata miatti sérülékenységük okán vélelmezni

© iStockphoto/Arne Uebel

kell, hogy specifikus védelmi szükségleteik vannak. A gyermek áldozatok esetében e cikk (1) bekezdése szerinti egyéni értékelést kell elvégezni annak megállapítása céljából, hogy vonatkoznak-e rájuk a 23. és 24. cikkben foglalt különleges intézkedések, és ha igen, milyen mértékben.

(5) Az egyéni értékelés terjedelme hozzáférhető a bűncselekmény súlyához, valamint az áldozatok által elszenvedett nyilvánvaló sérelem mértékéhez.

(6) Az egyéni értékeléseket az áldozatok szoros bevonásával kell elvégezni, aminek során figyelembe kell venni a kívánságaikat, beleértve azt is, ha nem kívánják a 23. és 24. cikk szerinti különleges intézkedéseket igénybe venni.

(7) Az egyéni értékelés alapjául szolgáló körülmények jelentős mértékű megváltozása esetén a tagállamok biztosítják, hogy az egyéni értékelést a büntetőeljárás során aktualizálják.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága, Rantsev kontra Ciprus és Oroszország ügy (25965/04. sz. kereset)

286. Az egyezmény 4. cikke – a 2. és a 3. cikkhez hasonlóan – bizonyos körülmények között megkövetelheti, hogy az állam operatív intézkedéseket hozzon az emberkereskedelem áldozatainak vagy potenciális áldozatainak védelmére (lásd analóg módon az említett Osman-ítélet 115. pontját, illetve a 22535/93. sz. Mahmut Kaya kontra Törökország ügyben hozott ítélet (EBHT 2000., III) 115. pontját). Az operatív intézkedések meghozatalára vonatkozó pozitív kötelezettség fennállásának megállapításához egy konkrét eset körülményei között bizonyítani kell, hogy az állam hatóságai tudatában voltak vagy tudatában kellett volna lenniük azon körülményeknek, amelyek alapján joggal feltételezhető volt, hogy a konkrét személy az adott időpontban vagy azt megelőzően a Palermói Jegyzőkönyv 3. cikkének a) pontja és az emberkereskedelem elleni egyezmény 4. cikkének a) pontja értelmében az emberkereskedelem vagy a kizsákmányolás valós és közvetlen veszélyének volt kitéve. Az egyezmény 4. cikkét sérti, ha e kötelezettség fennállása esetén a hatóságok elmulasztják meghozni a hatáskörükbe tartozó megfelelő intézkedéseket a személy veszélyhelyzetből való kimentéséhez (lásd analóg módon az említett Osman-ítélet 116–117. pontját, illetve az említett Mahmut Kaya-ítélet 115–116. pontját).

2.2. A 2011/36/EU irányelv 8. cikke:

A tagállamok – saját jogrendszerük alapelveivel összhangban – meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok jogosultak legyenek az emberkereskedelem áldozatainak a büntetőeljárás, illetve a szankciók kiszabása alóli mentesítésére az olyan bűncselekményekben való részvételük miatt, amelyekre annak közvetlen következményeként kényszerültek, hogy a 2. cikkben felsorolt bármely cselekményt elkövették velük szemben.

A 2011/36/EU irányelv (14) preambulumbekzdése:

(14) Az emberkereskedelem áldozatait – az egyes tagállamok jogrendszerének alapelveivel összhangban – mentesíteni

kell a büntetőeljárás, illetve a szankciók kiszabása alól olyan bűncselekmények vonatkozásában, amelyek elkövetésére az emberkereskedelemnek való alávettségük közvetlen következményeként kényszerültek, mint például a hamis okmányok felhasználása vagy a prostitúcióról és a bevándorlásról szóló jogszabályok szerinti bűncselekmények. E védelem célja, hogy védje az áldozatok emberi jogait, megakadályozza további viktimizációjukat, és ösztönözze őket arra, hogy tanúként részt vegyenek az elkövetőkkel szembeni büntetőeljárásokban. E védelem nem zárhatja ki a büntetőeljárás indítását vagy szankciók kiszabását olyan cselekmény tekintetében, amelyet az érintett önkéntesen követett el, vagy amelyben önkéntesen vett részt.

2.3. A 2008/977/IB tanácsi kerethatározat

3. cikkének (1) bekezdése:

(1) Az illetékes hatóságok feladataik ellátása során kizárólag meghatározott, egyértelmű és törvényes célból gyűjthetnek személyes adatokat, és azokat kizárólag abból a célból dolgozhatják fel, amelyből gyűjtötték őket. Az adatfeldolgozásnak jogszerűnek, megfelelőnek, relevánsnak és az adatgyűjtés céljához képest nem túlzott mértékűnek kell lennie.

2.4. A 2008/977/IB tanácsi kerethatározat

4. cikkének (2) bekezdése:

2. A személyes adatokat törölni vagy anonimizálni kell, amennyiben azok már nem szükségesek arra a célra, amelyből azokat jogszerűen gyűjtötték vagy tovább feldolgozták. E rendelkezés nem érinti az adatoknak egy külön adatállományban megfelelő időtartamra, a nemzeti joggal összhangban történő archiválását.

2.5. A 2001/220/IB tanácsi kerethatározat

4. cikkének (1) bekezdése:

(1) Minden tagállam biztosítja, hogy a sértett, különösen a bűnüldöző szervekkel történő első érintkezésétől kezdve, hozzáférjen minden, az érdekei védelme szempontjából jelentős információhoz, minden általa szükségesnek tartott eszköz útján, és – amennyiben lehetséges – az általában beszélt nyelveken.

2.6. A 2001/220/IB tanácsi kerethatározat

4. cikkének (1) bekezdése:

- (1) a) azon szolgálatok és szervezetek felsorolását, amelyekhez segítségért fordulhat;
- b) az igénybe vehető segítség fajtáit;
- c) hol és hogyan tehet feljelentést;
- d) az ilyen feljelentést követő eljárások menetét és ebben a sértett szerepét;
- e) hogyan és milyen feltételekkel részesülhet védelemben;
- f) milyen terjedelemben és milyen feltételekkel férhet hozzá:
 - i. jogi tanácsadáshoz, vagy
 - ii. ügyvédi segítséghez, vagy
 - iii. bármely más tanácsadáshoz, amennyiben a sértett jogosult az i. és ii. pontban említett szolgáltatás igénybevételére;
- g) a sértett kártérítési igényjogosultságának feltételeit;

- h) azokat a különleges szabályokat, amelyek a sértett rendelkezésére állnak érdekei védelmére, amennyiben a lakóhelye egy másik államban van.

A 2012/29/EU irányelv 4. cikkének (1) bekezdése:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatoknak az illetékes hatósággal való első kapcsolatfelvételtől kezdve, indokolatlan késedelem nélkül megadják az alábbi tájékoztatást annak érdekében, hogy az áldozatok élhessenek az ezen irányelvben meghatározott jogokkal:

- a) az általuk igénybe vehető támogatás fajtája, valamint az, hogy azt kitől kérhetik, beleértve adott esetben az orvosi segítség, a szaksegítség – ideértve a pszichológiai segítséget is – és az alternatív elhelyezés igénybevételével kapcsolatos alapvető információkat is;
- b) a bűncselekménnyel kapcsolatos feljelentés megtételére szolgáló eljárások, és az ilyen eljárásokkal kapcsolatos szerepük;
- c) a védelemben való részesülés módja és feltételei, ideértve a védelmi intézkedéseket is;
- d) a jogi tanácsadás, a jogi segítségnyújtás és bármely egyéb tanácsadás igénybevételének módja és feltételei;
- e) a kárenyhítés igénybevételének módja és feltételei;
- f) a tolmácsolásra és fordításra való jogosultság módja és feltételei;
- g) amennyiben a tartózkodási helyük a bűncselekmény elkövetési helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban van, azon különleges intézkedések, eljárások vagy szabályok, amelyek az illetékes hatósággal való első kapcsolatfelvétel helye szerinti tagállamban érdekeik védelmére rendelkezésükre állnak;
- h) panasztételre rendelkezésre álló eljárások, amennyiben a büntetőeljárás keretében eljáró illetékes hatóság a jogaikat megsérti;
- i) elérhetőségek az ügyükkel kapcsolatos kommunikációhoz;
- j) a rendelkezésre álló helyreállító igazságszolgáltatási szolgáltatások;
- k) a büntetőeljárásban való részvételük következtében felmerült költségeik megtérítésének módja és feltételei.

Védelem a büntetőeljárás alatt és után

2.7. A 2011/36/EU irányelv 12. cikkének (4) bekezdése:

(4) A védelemhez való jog sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, hogy az áldozat személyes körülményeinek a hatáskörrel rendelkező hatóságok általi egyedi vizsgálata alapján az emberkereskedelem áldozatai különleges bánásmódban részesüljenek annak érdekében, hogy megakadályozzák másodlagos viktimizációjukat, mégpedig – lehetőség szerint, valamint a nemzeti jogban meghatározott indokoknak és az igazságszolgáltatási mérlegelési jogkörnek, gyakorlatnak és iránymutatásoknak megfelelően – az alábbiak elkerülése révén:

- a) a nyomozás, a büntetőeljárás, valamint a tárgyalás során a kihallgatás szükségtelen ismétlése;
- b) a tanúvallomás – például a kihallgatás és a szembesítés – során az áldozatok és a vádlottak közötti vizuális kap-

- csolat, megfelelő módszerek alkalmazásával, beleértve a megfelelő kommunikációs technológiák alkalmazását;
- c) tanúvallomás tétele nyilvános bírósági tárgyaláson; és
- d) a magánéletre vonatkozó szükségtelen kérdések.

2.8. A 2011/36/EU irányelv 12. cikkének (2) bekezdése:

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az emberkereskedelem áldozatai haladéktalanul jogi tanácsadást, valamint az adott igazságszolgáltatási rendszerben a sértett jogállásával összhangban lévő jogi képviselőt vehessenek igénybe, többek között kártérítés igénylése céljából is.

2.9. A 2011/36/EU irányelv 12. cikkének (2) bekezdése:

(2) A jogi tanácsadás és a jogi képviselőt ingyenes azokban az esetekben, amikor az áldozat nem rendelkezik elegendő anyagi fedezettel.

A 2012/29/EU irányelv 13. cikke:

A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatok jogi segítségnyújtáshoz jussanak, amennyiben a büntetőeljárásban részt vevő személy jogállásával rendelkeznek. A jogi segítségnyújtásnak az áldozatok általi igénybevételére vonatkozó feltételeit vagy eljárási szabályait a nemzeti jog határozza meg.

2.10. A 2012/29/EU irányelv 11. cikkének (1), (2) és (3) bekezdése:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatoknak – az áldozatoknak az adott büntető igazságszolgáltatási rendszerben betöltött szerepével összhangban – joguk legyen kérni az eljárás megszüntését eredményező határozat felülvizsgálatát. Az e felülvizsgálatra vonatkozó eljárási szabályokat a nemzeti jog határozza meg.

(2) Amennyiben az áldozatnak az adott büntető igazságszolgáltatási rendszerben betöltött szerepét a nemzeti jog értelmében csak azt követően határozzák meg, hogy az elkövető büntetőeljárás alá vonásáról határozat született, a tagállamok biztosítják, hogy legalább a súlyos bűncselekmények áldozatainak joguk legyen kérni az eljárás megszüntését eredményező határozat felülvizsgálatát. Az e felülvizsgálatra vonatkozó eljárási szabályokat a nemzeti jog határozza meg.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatokat indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassák arról a jogukról, hogy kérelemre elegendő tájékoztatást kaphassanak annak eldöntéséhez, hogy kérjék-e az eljárás megszüntését eredményező határozat felülvizsgálatát.

2.11. A 2012/29/EU irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése:

(1) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy segítsék az áldozatokat abban, hogy az illetékes hatósággal való első kapcsolatfelvételtől kezdve és az azzal való további szükséges érintkezések során mindent megértsenek és megértessék magukat, beleértve az említett hatóság által nyújtott tájékoztatást is.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatokkal folytatott szóbeli vagy írásbeli kommunikáció egyszerű és közérthető nyelven történjen. Az ilyen kommunikáció során figyelembe kell venni az áldozat személyes jellemzőit, beleértve az olyan fogyatékos-ságot is, amely befolyásolhatja a megértési képességet vagy azt a képességet, hogy megértesse magát.

2.12. A 2012/29/EU irányelv 3. cikkének

(3) bekezdése:

(3) Kivéve, ha ellentétes az áldozat érdekeivel, vagy ha veszélyeztetné az eljárás lefolyását, a tagállamok lehetővé teszik az áldozatok számára, hogy egy általuk választott személy elkísérje őket az illetékes hatósággal való első kapcsolatfelvételt, amennyiben az áldozatnak a bűncselekmény hatása miatt segítség van szüksége a megértéshez vagy a megértetéshez.

2.13. A 2012/29/EU irányelv 5. cikke:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatok a valamely tagállam illetékes hatóságához általuk megtett hivatalos feljelentésükről az adott bűncselekmény alapvető elemeit feltüntető írásos igazolást kapjanak.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy azon áldozatok, akik bűncselekmény miatt feljelentést kívánnak tenni, azonban nem értik vagy nem beszélnek az illetékes hatóság nyelvét, egy általuk értett nyelven vagy a szükséges nyelvi segítség igénybevételével megtehessek a feljelentést.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy azon áldozatok, akik nem értik vagy nem beszélnek az illetékes hatóság nyelvét, egy általuk értett nyelven kérésükre térítésmentesen megkapják az (1) bekezdésben előírt, a feljelentésükről készített írásos igazolás fordítását.

2.14. A 2012/29/EU irányelv 6. cikkének (1), (2), (3) és (4) bekezdése:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatokat indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassák arról a jogukról, hogy megkaphatják az áldozat által elszenvedett bűncselekménnyel kapcsolatban tett feljelentés következtében indult büntetőeljárásra vonatkozó alábbi információkat, valamint azt, hogy kérelemre megkapják ezen információkat:

- a) a nyomozás folytatását elutasító vagy azt megszüntető határozat, illetőleg az ügyésznek azon döntése, miszerint nem emel vádat;
- b) a tárgyalás helye és ideje, valamint az elkövetővel szembeni vád természete.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatokat az adott büntető igazságszolgáltatási rendszerben betöltött szerepükkel összhangban indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassák arról a jogukról, hogy megkaphatják az általuk elszenvedett bűncselekménnyel kapcsolatban tett feljelentés következtében indult büntetőeljárásra vonatkozó alábbi információkat, valamint azt, hogy kérelemre megkapják ezen információkat:

- a) a tárgyalás során hozott bármely jogerős bírósági ítélet;
- b) olyan információk, amelyekből az áldozat értesülhet a büntetőeljárás állásáról, kivéve az olyan kivételes eseteket,

amikor az ilyen tájékoztatás az ügy megfelelő lefolytatását hátrányosan befolyásolhatja.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés a) pontja alapján szolgáltatott információknak tartalmazniuk kell az érintett határozat indokolását vagy az indokolásnak egy rövid összefoglalását, kivéve az esküdtszéki határozatokat vagy olyan határozatokat, ahol az indokolás titkos, amely esetekben az indokolást a nemzeti jog értelmében nem közlik.

(4) Az illetékes hatóságot köti az áldozat arra vonatkozó kívánsága, hogy akar-e tájékoztatásban részesülni vagy sem, kivéve, ha az áldozatnak a büntetőeljárásban való aktív részvételre való jogosultsága okán a tájékoztatás kötelező. A tagállamok lehetővé teszik, hogy az áldozatok bármikor megváltoztassák kívánságukat, és ezt figyelembe is veszik.

2.15. A 2012/29/EU irányelv 6. cikkének (5) és (6) bekezdése:

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatoknak lehetőségük legyen indokolatlan késedelem nélkül értesítést kapni arról, ha az őket érintő bűncselekmények miatt előzetes letartóztatásban levő, terhelt vagy elítélt személyt szabadon bocsátották, vagy az az őrizetből megszökött. Emellett a tagállamok biztosítják, hogy az elkövető szabadon bocsátása vagy szökése esetén az áldozatokat tájékoztassák a védelmük érdekében hozott valamennyi releváns intézkedésről.

(6) Az áldozatokat kérelemre az (5) bekezdésben előírt tájékoztatásban kell részesíteni, legalább azokban az esetekben, amikor sérelem veszélyének vagy azonosított kockázatának vannak kitéve, kivéve, ha az értesítés miatt az elkövető lenne kitéve sérelem azonosított kockázatának.

2.16. A 2012/29/EU irányelv 7. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy azon áldozatok, akik nem értik vagy nem beszélnek az adott büntetőeljárás során használt nyelvet, az adott büntető igazságszolgáltatási rendszerben a büntetőeljárásban betöltött szerepükkel összhangban – legalább az áldozatoknak a büntetőeljárás során a nyomozó és az igazságügyi hatóságok előtti kihallgatása során, beleértve a rendőrségi kihallgatást is – kérelemre térítésmentesen tolmácsolást vehessenek igénybe, továbbá hogy a bírósági tárgyaláson és szükséges közbelső meghallgatásokon való aktív részvételük céljából tolmácsolást biztosítsanak számukra.

2.17. A 2012/29/EU irányelv 7. cikkének (3) és (6) bekezdése:

(3) A tagállamok biztosítják, hogy azon áldozatok, akik nem értik vagy nem beszélnek az adott büntetőeljárás során használt nyelvet, az adott büntető igazságszolgáltatási rendszerben a büntetőeljárásban betöltött szerepükkel összhangban kérelemre térítésmentesen megkapják a büntetőeljárás során a jogaik gyakorlásához elengedhetetlen információknak egy általuk értett nyelven készült fordítását, amennyiben az ilyen információkat az áldozatok rendelkezésére bocsátják. Az ilyen információk fordítása legalább az alábbiakat foglalja magában: az áldozat

által elszenvedett bűncselekménnyel kapcsolatos büntetőeljárás megszűnését eredményező bármely határozat, és az áldozat kérelmére e határozat indokolása, vagy a határozat indoklásának rövid összefoglalása, kivéve az esküdtszéki határozatokat vagy olyan határozatokat, ahol az indoklás titkos, amely esetekben az indoklást a nemzeti jog értelmében nem közlik.

(6) Az (1) és (3) bekezdéstől eltérően az írásbeli fordítás helyett a lényeges iratok szóbeli fordítása vagy szóbeli összefoglalása is biztosítható, azzal a feltétellel, hogy az ilyen szóbeli fordítás vagy szóbeli összefoglalás nem sérti az eljárás tisztességességét.

2.18. A 2012/29/EU irányelv 7. cikkének

(2) bekezdése:

(2) A védekezéshez való sérelme nélkül és az igazságszolgáltatási mérlegelési jogkör szabályaival összhangban kommunikációs technológia, úgymint videokonferencia, telefon vagy internet is alkalmazható, kivéve, ha a tolmács fizikai jelenlétére szükség van ahhoz, hogy az áldozatok megfelelően élhessenek a jogaikkal vagy megértsék az eljárást.

2.19. A 2012/29/EU irányelv 12. cikke:

(1) A tagállamok bármely helyreállító igazságszolgáltatási szolgáltatás nyújtásakor az áldozatoknak a másodlagos és ismételt áldozattá válással, a megfélemlítéssel, valamint a megtorlással szembeni védelmét biztosító intézkedéseket hoznak. Az említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a helyreállító igazságszolgáltatási eljárásban való részvétel mellett döntő áldozat biztonságos és hozzáértő helyreállító igazságszolgáltatási szolgáltatásokat vehessen igénybe legalább az alábbi feltételekkel:

- a) helyreállító igazságszolgáltatási szolgáltatások kizárólag az áldozat érdekében, a biztonsági szempontokra is figyelemmel, és az áldozat szabad és tájékoztatáson alapuló beleegyezése alapján alkalmazják, amely bármikor visszavonható;
- b) a helyreállító igazságszolgáltatási eljárásban való részvételhez történő hozzájárulását megelőzően teljes körű és pártatlan tájékoztatást adnak az áldozatnak az eljárásról és annak lehetséges eredményeiről, valamint tájékoztatják az esetleges megállapodás végrehajtásának felügyeletére vonatkozó eljárásokról;
- c) az elkövető elismerte az alapvető tényállást;
- d) megállapodást csak önkéntesen lehet elérni, és az figyelembe vehető bármely további büntetőeljárás során;
- e) a helyreállító igazságszolgáltatási eljárások során folytatott nem nyilvános megbeszélések titkosak, és azokat utólag sem hozzák nyilvánosságra, kivéve, ha a felek abban állapodnak meg, vagy ha jelentős közérdek miatt a nemzeti jog így rendelkezik.

(2) A tagállamok megfelelően elősegítik ezen ügyeknek a helyreállító igazságszolgáltatási szolgálatok elé utalását, többek között úgy, hogy a helyreállító igazságszolgáltatási szolgálatok elé utalás feltételeire vonatkozóan eljárásokat vagy iránymutatásokat dolgoznak ki.

2.20. A 2011/99/EU irányelv 5. cikke:

Európai védelmi határozat csak abban az esetben bocsátható ki, ha a kibocsátó államban korábban olyan védelmi intézkedést

fogadtak el, amely a veszélyeztető személlyel szemben az alábbi tilalmak és korlátozások közül egyet vagy többet előír:

- a) tilalom arra vonatkozóan, hogy az érintett személy belépjen bizonyos helyekre, helyiségekbe vagy meghatározott területekre, amelyeken a védett személy tartózkodik vagy amelyeket látogat,
- b) a védett személlyel való, bármilyen formában történő érintkezés tilalma vagy szabályozása, beleértve a telefonon, elektronikus vagy hagyományos levélben, telefaxon vagy egyéb eszközök révén történő érintkezést is, vagy
- c) tilalom vagy szabályozás arra vonatkozóan, hogy az érintett személy előre meghatározott távolságon belül megközelítse a védett személyt.

A 2011/99/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdése:

(1) Európai védelmi határozatot lehet kibocsátani abban az esetben, ha a védett személy úgy dönt, hogy valamely másik tagállamba teszi át lakóhelyét, vagy már ott lakik, vagy ha a védett személy úgy dönt, hogy valamely másik tagállamban kíván tartózkodni, vagy már ott tartózkodik. Az európai védelmi határozat kibocsátásáról való döntéskor a kibocsátó állam illetékes hatóságának figyelembe kell vennie többek között azon időszak vagy időszakok hosszát, amelyek során a védett személy a végrehajtó államban kíván tartózkodni, valamint a védelem szükségességének mértékét.

2.21. A 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 5. cikke:

Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az eljárásban tanúként vagy magánfélként szereplő sértett kommunikációs nehézségeit az adott büntetőeljárás fontos szakaszainak megértése vagy az e szakaszokban való részvétele terén a lehető legnagyobb mértékben lecsökkentse; ez olyan intézkedések meghozatalával történik, amelyek hasonlóak a terhelt vonatkozásában hozandó intézkedésekhez.

Gyermek áldozatok

2.22. A 2011/36/EU irányelv 15. cikkének

(3) bekezdése:

(3) A védelemhez való jog sérelme nélkül a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. és a 3. cikkben említett bármely bűncselekmény ügyében folytatott nyomozás és a büntetőeljárás során:

- a) a gyermek áldozat kihallgatására a tényeknek a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára történő bejelentését követően indokolatlan késedelem nélkül sor kerüljön;
- b) a gyermek áldozat kihallgatására – szükség esetén – az e célra kialakított vagy alkalmassá tett helyiségben kerüljön sor;

2.23. A 2011/36/EU irányelv 15. cikke

(3) bekezdésének c), d), e) és f) pontja:

- (3) c) a gyermek áldozat kihallgatását – szükség esetén – erre kiképzett szakemberek végezzék vagy a kihallgatásra azok közreműködésével kerüljön sor;

- d) a gyermek áldozat kihallgatását lehetőség szerint és adott esetben minden alkalommal ugyanazok a személyek végzik;
- e) lehetőség szerint korlátozzák a kihallgatások számát, és ezeket kizárólag akkor folytassák le, ha a büntügyi nyomozás és a büntetőeljárás céljából feltétlenül szükséges;
- f) a gyermek áldozatot elkísérhesse jogi képviselője, vagy – indokolt esetben – a választása szerinti nagykorú személy, kivéve ha az adott személy tekintetében ezzel ellentétes, indokolással ellátott határozatot hoztak.

2.24. A 2011/36/EU irányelv 15. cikkének

(4) bekezdése:

(4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. és 3. cikkben említett bármely bűncselekmény ügyében folytatott büntügyi nyomozás során a gyermek áldozat vagy – adott esetben – a gyermek tanú valamennyi kihallgatását videofilmre rögzítsék, és a videofilmre rögzített kihallgatásokat a nemzeti jognak megfelelően bizonyítékként fel lehessen használni a büntetőeljárás során.

A 2011/36/EU irányelv 15. cikkének (5) bekezdése:

(5) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 2. és 3. cikkben említett bármely bűncselekmény ügyében folytatott büntetőeljárás során a bíróság elrendelhesse, hogy

- a) a tárgyalásra a nyilvánosság kizárásával kerüljön sor; és
- b) a gyermek áldozatot a megfelelő kommunikációs technológiák felhasználása útján hallgathassák meg anélkül, hogy jelen lenne a tárgyalóteremben.

2.25. A 2012/29/EU irányelv 21. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok a büntetőeljárás során megfelelő intézkedéseket hozhassanak az áldozatok és családtagjaik magánéletének – többek között az áldozatnak a 22. cikk szerint előírt egyéni értékelés keretében figyelembe vett személyes jellemzőknek – és képmásának védelme céljából. A tagállamok emellett biztosítják, hogy az illetékes hatóságok minden olyan jogszerű intézkedést hozhassanak az olyan információk nyilvánosságra kerülésének megakadályozása érdekében, amelyek alapján a gyermek áldozatok azonosíthatók lennének.

2.26. A 2011/36/EU irányelv 9. cikkének

(2) bekezdése:

(2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy – amennyiben a cselekmény jellege ezt indokolta teszi – a 2. és 3. cikkben említett valamely bűncselekmény miatt a büntetőeljárás a sértett nagykorúvá válását követően még kellő ideig lefolytathassák.

3. fejezet: Kártérítés

3.1. A 2011/36/EU irányelv 17. cikke:

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatai hozzáférjenek a szándékosan elkövetett erőszakos bűncselekmények áldozatainak rendelkezésére álló, meglévő kártérítési rendszerekhez.

3.2. A 2012/29/EU irányelv 16. cikke:

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az áldozatok érvényt szerezhessenek azon joguknak, hogy a büntetőeljárás keretein és ésszerű határidőn belül határozatot szülessen az elkövető által az áldozat részére nyújtandó kártérítés tárgyában, kivéve, ha a nemzeti jog értelmében az ilyen határozatot más jogi eljárás keretében kell meghozni.

(2) A tagállamok ösztönzik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az elkövetőket az áldozatot megillető megfelelő kártérítés nyújtására készítsék.

3.3. A 2001/220/IB tanácsi kerethatározat

9. cikkének (1) bekezdése:

(1) Minden tagállam biztosítja a bűncselekmények sértetteinek azon jogát, hogy a büntetőeljárás keretein és ésszerű

határidőn belül határozatot hozzanak az elkövető által a sértett részére fizetendő kártérítés tárgyában, kivéve azon eseteket, amelyekben a nemzeti jog a kártérítést más úton rendezi.

3.4. A 2001/220/IB tanácsi kerethatározat

9. cikkének (3) bekezdése:

(3) A büntetőeljárás során lefoglalt, a sértett tulajdonában lévő és visszaszolgáltatható vagyontárgyakat haladéktalanul vissza kell szolgáltatni a sértettnek, amennyiben a visszaszolgáltatást a büntetőeljárással összefüggő kényszerítő ok nem akadályozza.

Kárenyhítéshez való hozzájutás határokon átnyúló tényállások esetén

3.5. A 2004/80/EK irányelv 1. cikke:

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy amennyiben a kárenyhítést kérelmező személy szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban követték el a szándékos erőszakos bűncselekményt, úgy a kérelmező jogosult legyen arra, hogy a kérelmet az előbbi tagállam hatóságához vagy más szervéhez nyújtsa be.

3.6. A 2004/80/EK irányelv 4. cikke:

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kárenyhítés lehetséges jövőbeli kérelmezői – a tagállamok által megfelelőnek ítélt módon – hozzájussanak a kárenyhítés iránti kérelem benyújtásának lehetőségére vonatkozó lényeges információkhoz.

A 2004/80/EK irányelv 5. cikke:

(1) A támogató hatóság a 13. cikk (2) bekezdésével összhangban elkészített kézikönyv alapján a kérelmező rendelkezésére bocsátja a 4. cikkben említett információkat, valamint a szükséges igénylőlapokat.

(2) A támogató hatóság a kérelmező kérésére általános útmutatással és információkkal szolgál az igénylőlap kitöltésének

módjáról, valamint az esetlegesen szükséges alátámasztó okmányokról.

(3) A támogató hatóság nem foglalkozik a kérelem elbírálásával.

3.7. A 2004/80/EK irányelv 7. cikke:

A 6. cikkkel összhangban továbbított kérelem átvételekor a döntéshozó hatóság a következő információkat küldi el a lehető legrövidebb időn belül a támogató hatóság és a kérelmező részére:

- a) az ügy kezeléséért felelős kapcsolattartó vagy szervezeti egység neve;
- b) a kérelem kézhezvételének igazolása;
- c) lehetőség szerint olyan hozzávetőleges időpont jelzése, ameddig határozatot hoznak a kérelemmel kapcsolatban.

4. fejezet: Integráció és munkavállalási jog

4.1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés**21. cikkének (1) bekezdése:**

Az e szerződésben és a végrehajtására hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.

A 2004/38/EK irányelv 6. cikke:

(1) Az uniós polgárokat érvényes személyazonosító igazolvány vagy útlevél birtokában külön feltételek és más formai követelmények nélkül három hónapig megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni az érvényes útlevéllel rendelkező azon családtagokra is, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és az uniós polgárt kísérik, vagy hozzá csatlakoznak.

Az 562/2006/EK rendelet – a Schengeni Határ-ellenőrzési Kódex – 2. cikkének 5. pontja:

(5) „a szabad mozgás közösségi jogával rendelkező személyek”:

- a) a Szerződés 17. cikkének (1) bekezdése szerinti uniós polgárok, valamint harmadik országok azon állampolgárai, akik a szabad mozgás jogát gyakorló valamely uniós polgár családtagjai, és akikre az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (1) alkalmazandó;
- b) harmadik ország állampolgárai és családtagjaik állampolgárságuktól függetlenül, akik az egyrészről a Közösség és tagállamai, másrészről az említett országok közötti megállapodások értelmében az uniós polgárokéval megegyező jogokat élveznek a szabad mozgás tekintetében;

4.2. A 2004/38/EK irányelv 7. cikkének**(1) bekezdése:**

(1) Valamennyi uniós polgárt megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén három hónapot meghaladó időtartamra, ha:

- a) munkavállalók vagy önálló vállalkozók a fogadó tagállamban; vagy
- b) elegendő forrásokkal rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek; vagy
- c) — tanulmányok folytatásának fő céljából, ideértve a szakképzést is, beiratkoztak egy magán- vagy közoktatási intézménybe, amelyet a fogadó tagállam akkreditált vagy tart fenn jogszabályai vagy közigazgatási gyakorlata alapján, és — teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek a fogadó tagállamban, és nyilatkozattal vagy választásuk szerint más azzal egyenértékű eszközzel bizonyítják a megfelelő nemzeti hatóságnál, hogy elegendő forrással rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára, ahhoz, hogy a tartózkodásuk időtartama alatt ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére; vagy
- d) az a), b) vagy c) pontban meghatározott feltételeket teljesítő uniós polgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagok.

4.3. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 14. cikke:

Az oktatáshoz való jog

(1) Mindenkinek joga van az oktatáshoz, valamint a szakképzésben és a továbbképzésben való részvételhez.

(2) Ez a jog magában foglalja a kötelező oktatásban való ingyenes részvétel lehetőségét.

(3) Az oktatási intézmények demokratikus elvek figyelembevételével történő alapításának szabadságát, valamint a szülők azon jogát, hogy gyermekeik számára vallási, világnézeti vagy pedagógiai meggyőződésüknek megfelelő nevelést biztosítsanak, tiszteletben kell tartani az e jogok és szabadságok gyakorlását szabályozó nemzeti törvényekkel összhangban.

4.4. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 15. cikke:

(1) Mindenkinnek joga van a munkavállaláshoz és szabadon választott vagy elfogadott foglalkozás gyakorlásához.

(2) Az uniós polgárokat az Unió bármely tagállamában megilleti a szabad álláskeresés, munkavállalás, letelepedés és szolgáltatásnyújtás joga.

(3) Harmadik országok azon állampolgárait, akik a tagállamok területén való munkavállalásra engedéllyel rendelkeznek, az uniós polgárokkal azonos munkafeltételek illetik meg.

4.5. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 31. cikke:

(1). Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

(2) Minden munkavállalónak joga van a munkaidő felső határának korlátozásához, a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

Harmadik országok állampolgárai

4.6. A 2004/81/EK irányelv 11. cikke (1) bekezdése:

(1) A tagállamok meghatározzák azon szabályokat, amelyek alapján a tartózkodási engedély birtokosai jogosultak hozzáférni a munkaerőpiachoz, a szakképzéshez és az oktatáshoz.

4.7. A 2004/81/EK irányelv 12. cikke:

(1) A harmadik országok érintett állampolgárai számára hozzáférést kell biztosítani a tagállamok, illetve a tagállamokkal egyedi megállapodást aláíró nem kormányzati szervezetek vagy egyesületek által nyújtott olyan meglévő programokhoz vagy projektekhez, amelyek célja a megszokott társadalmi életbe való visszatérés előmozdítása, ideértve adott esetben a szakismereteik továbbfejlesztését szolgáló tanfolyamokat, vagy a származási országukba történő támogatott visszatérésük előkészítését is.

A tagállamok egyedi programokat, illetve projekteket kínálnak a harmadik országok érintett állampolgárai számára.

(2) Amennyiben egy tagállam úgy határoz, hogy bevezeti és végrehajtja az (1) bekezdésben említett programokat vagy projekteket, úgy a tartózkodási engedély kiállítását, illetve annak megújítását az említett programokban vagy projektekben való részvételhez kötheti.

4.8. A 2011/98/EU irányelv 12. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A 3. cikk (1) bekezdésének b) és c) pontjában említett, harmadik országból származó munkavállalók a következők tekintetében egyenlő bánásmódban részesülnek a lakóhelyük szerinti tagállam állampolgáiraival:

- a) a munkavégzés feltételei, beleértve a díjazást és az elbocsátást, valamint a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot;
- b) egyesületi és társulási szabadság, valamint a munkavállalókat vagy munkáltatókat képviselő szervezetekben, illetve bármely olyan szervezetben való tagság szabadsága, amelynek tagjai egy meghatározott foglalkozást űznek, beleértve az ilyen szervezetek által nyújtott előnyöket is, a közrendre és a közbiztonságra vonatkozó nemzeti rendelkezések sérelme nélkül;
- c) oktatás és szakképzés;
- d) oklevelek, bizonyítványok és más szakmai képesítések elismerése a vonatkozó nemzeti eljárásokkal összhangban;
- e) a szociális biztonság ágai a 883/2004/EK rendeletben meghatározottak szerint;
- f) adókedvezmények, feltéve, hogy a munkavállaló az adott tagállamban adózási szempontból illetőséggel rendelkezik;
- g) az árukhoz és szolgáltatásokhoz, illetve a nyilvánosság számára elérhető árukhoz és szolgáltatásokhoz való ellátottsághoz, többek között a lakásszerzési eljárásokhoz való hozzáférés a nemzeti jog előírásainak megfelelően, nem érintve a szerződéskötés szabadságát az uniós és nemzeti joggal összhangban;
- h) a munkaügyi hivatalok által biztosított tanácsadás.

4.9. A 2009/52/EK irányelv 13. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A tagállamok gondoskodnak olyan hatékony mechanizmusok fennállításáról, amelyek révén a harmadik országok illegálisan foglalkoztatott állampolgárai közvetlenül vagy a tagállamok által kijelölt harmadik feleken, például szakszervezetten vagy más egyesületen, vagy a tagállam nemzeti jogában meghatározott illetékes hatóságon keresztül panasszal élhetnek munkáltatójukkal szemben.

4.10–12. A 2009/52/EK irányelv 9. cikkének

d) pontja:

d) a jogsértést olyan munkáltató követi el, amelyet a 2002/629/IB kerethatározatban meghatározott büncselekmény elkövetésével nem vádoltak meg és ilyen váddal nem ítélték el, de illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárral végeztet munkát vagy szolgáltatásokat és tudomása van arról, hogy a személy emberkereskedelem áldozata.

A 2009/52/EK irányelv 6. cikke:

(1) A 3. cikkben említett tilalom minden egyes megsértése esetére a tagállamok biztosítják, hogy a munkáltató köteles legyen megfizetni:

- a) az illegálisan foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgárnak járó minden elmaradt járandóságot. A munkáltató vagy a munkavállaló ellenkező bizonyítása hiányában úgy kell tekinteni, hogy a megállapodás szerinti javadalmasítás összege legalább a minimálbérről szóló nemzeti

jogszabályok, vagy az érintett foglalkoztatási ágazatban érvényben lévő kollektív megállapodások vagy a kialakult gyakorlat által meghatározott összeg, tiszteletben tartva adott esetben a bérekre vonatkozó kötelező tagállami rendelkezéseket;

- b) mindazon adóknak és társadalombiztosítási járulékoknak – ideértve a késedelmi pótlékokat és az alkalmazandó közigazgatási bírságokat is – megfelelő összeget, amelyeket a munkáltató az illegálisan foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgár jogszerű foglalkoztatása után fizetett volna;
- c) adott esetben a kifizetések azon országba történő megküldésének minden költségét, ahová az illegálisan foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgár visszatért, vagy ahová őt visszaküldték.

(2) Az (1) bekezdés a) és c) pontjának alkalmazását célzó hatékony eljárások biztosítása érdekében, a 13. cikk megfelelő figyelembevételével a tagállamok olyan mechanizmusokat vezetnek be, amelyek biztosítják, hogy a harmadik ország illegálisan foglalkoztatott állampolgára:

- a) a nemzeti jogban meghatározott elévülési idő figyelembevételével keresetet nyújthasson be a munkáltatója ellen, és adott esetben érvényesíthesse a munkáltatót elmarasztaló ítéletet bármely elmaradt járandóság kifizetésére vonatkozóan abban az esetben is, ha származási országába visszatért vagy kiutasították; vagy
- b) ha arról nemzeti jogszabály rendelkezik, felhívhassa a tagállam illetékes hatóságát az elmaradt járandóság kifizetéséhez szükséges eljárások megindítására anélkül, hogy az ügyben keresetet kelljen benyújtania.

A harmadik országok illegálisan foglalkoztatott állampolgárait a kiutasításukra vonatkozó bármely határozat végrehajtása előtt módszeresen és tárgyilagosan tájékoztatni kell az e bekezdés és a 13. cikk szerinti jogaikról.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjának alkalmazása érdekében a tagállamok úgy rendelkeznek, hogy – többek között – a munkáltató vagy a munkavállaló ellenkező bizonyítása hiányában legalább három hónapos munkaviszony fennállását kell vélelmezni.

(4) A tagállamok gondoskodnak a szükséges mechanizmusok fennállásáról annak garantálása érdekében, hogy a harmadik országok illegálisan foglalkoztatott állampolgárai megkaphassák az (1) bekezdés a) pontjában említett elmaradt járandóságot, és hogy azt a (2) bekezdésben említett kereset részeként érvényesíthessék abban az esetben is, ha származási országukba visszatértek vagy kiutasították őket.

(5) A 13. cikk (4) bekezdése szerint kiadott, korlátozott időtartamra szóló tartózkodási engedély esetén a tagállamok nemzeti jogukban meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén ezen engedélyek érvényessége meghosszabbítható mindaddig, amíg a harmadik országbeli állampolgár megkapja az e cikk (1) bekezdése szerint behajtott minden elmaradt járandóságot.

Gyermek áldozatok

4.13. A 2011/36/EU irányelv 14. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A tagállamok saját joguknak megfelelően ésszerű időn belül biztosítják az oktatáshoz való hozzáférést azon gyermek áldozatoknak, illetve azon áldozatok gyermekeinek, akik a 11. cikkkel összhangban segítségnyújtásban és támogatásban részesülnek.

A 2004/81/EK irányelv 10. cikkének b) pontja:

b) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kiskorúak a saját állampolgárokéval megegyező feltételek mellett vehessék igénybe az oktatási rendszert. A tagállamok előírhatják, hogy ezt a közoktatási rendszer igénybevételére kell korlátozni.

5. fejezet: Gondolkodási idő és tartózkodási engedély azon áldozatok számára, akik harmadik ország állampolgárai

Gondolkodási idő

5.1. A 2011/36/EU irányelv 11. cikkének

(6) bekezdése:

(6) Az (5) bekezdésben említett tájékoztatás szükség esetén kiterjed a 2004/81/EK irányelv szerinti gondolkodási és felépülési időszakra vonatkozó tájékoztatásra, a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státusok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (1) és a menekültstátus megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások

minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85/EK tanácsi irányelv (2), illetve más nemzetközi eszközök vagy hasonló nemzeti szabályok értelmében nemzetközi védelem biztosításának lehetőségéről szóló tájékoztatásra.

A 2004/81/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdése:

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a harmadik országok érintett állampolgárai gondolkodási időt kapjanak, amely lehetővé teszi számukra, hogy talpra álljanak, és megszabaduljanak a bűncselekmények elkövetőinek befolyásától, azért, hogy megalapozott döntést hozhassanak arról, hogy együttműködnek-e a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal vagy sem.

5.2. A 2004/81/EK irányelv 6. cikkének

(2) bekezdése:

(2) A gondolkodási idő alatt és a hatáskörrel rendelkező hatóságok határozatára várva a harmadik országok érintett állampolgárai a 7. cikkben említett elbánásban részesülnek, és velük szemben semmilyen kiutasításról szóló határozat nem hajtható végre.

5.3. A 2004/81/EK irányelv 6. cikkének

(4) bekezdése:

(4) A tagállam bármikor megszüntetheti a gondolkodási időt a közrenddel, valamint a nemzetbiztonság védelmével kapcsolatos okok folytán, vagy ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok megállapították, hogy az érintett személy ténylegesen, saját akaratából és saját kezdeményezésére újra érintkezésbe lépett a 2. cikk b) és c) pontjában említett bűncselekmények elkövetőivel.

5.4. A 2004/81/EK irányelv 7. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a harmadik országok nem elegendő anyagi eszközökkel rendelkező érintett állampolgárai a saját megélhetésük biztosítását lehetővé tevő anyagi eszközökhöz jussanak, és igénybe vehessék a sürgősségi egészségügyi ellátást. Figyelmet fordítanak a fokozott

védelemre szoruló személyek különleges igényeire, ideértve adott esetben, és amennyiben a nemzeti jog előírja, a pszichológiai segítségnyújtást is.

Tartózkodási engedély

5.5. A 2004/81/EK irányelv 8. cikke:

(1) A gondolkodási idő lejártá után, vagy ennél korábban akkor, ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok megítélése szerint a harmadik ország érintett állampolgára már teljesítette a b) pontban megállapított feltételt, a tagállamok megvizsgálják, hogy:

- a) a nyomozás vagy a bírósági eljárás szempontjából célszerű-e az érintett személy saját területükön való tartózkodásának meghosszabbítása; és
- b) az érintett személy egyértelmű szándékot tanúsított-e az együttműködésre; és
- c) az érintett személy megszakította-e a kapcsolatot a 2. cikk b) és c) pontjában említett bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személlyel.

(2) A közrenddel és a nemzetbiztonság védelmével kapcsolatos indokok sérelme nélkül, a tartózkodási engedély kiállításához az (1) bekezdésben említett feltételeket kell teljesíteni.

© iStockphoto/Luammonino

(3) A 14. cikkben említett visszavonással kapcsolatos rendelkezések sérelme nélkül, a tartózkodási engedély legalább hat hónapig érvényes. Abban az esetben újítható meg, ha továbbra is teljesülnek az e cikk (2) bekezdésében megállapított feltételek.

5.6. A 2004/81/EK irányelv 9. cikke:

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy azok a tartózkodásiengedély-birtokosok, akik nem rendelkeznek elegendő anyagi eszközökkel, legalább a 7. cikk szerinti elbánásban részesüljenek.

(2) A tagállamok biztosítják a szükséges egészségügyi vagy más jellegű segítségnyújtást a harmadik országok azon érintett állampolgárai számára, akik nem rendelkeznek elegendő anyagi eszközökkel, és különleges szükségleteik vannak, például várandós nők, fogyatékossgal élők, illetve a szexuális vagy egyéb formájú erőszak áldozatai esetében, valamint amennyiben a tagállamok a 3. cikk (3) bekezdésében meghatározott lehetőséghez folyamodnak, a kiskorúak esetében.

5.7. A 2004/81/EK irányelv 14. cikke:

A tartózkodási engedély bármikor visszavonható, amennyiben már nem teljesülnek a kiállítás feltételei. A tartózkodási engedély különösen a következő esetekben vonható vissza:

- amennyiben a birtokos ténylegesen, saját akaratából és saját kezdeményezésére újból érintkezésbe lépett a 2. cikk b) és c) pontjában említett bűncselekmények elkövetésének gyanúsítottjaival; vagy
- amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy véli, hogy az áldozat együttműködése félrevezető, vagy hogy az általa előadott vádak hamisak, illetve nem megalapozottak; vagy
- a közrenddel és a nemzetbiztonság védelmével kapcsolatos okok folytán; vagy
- amennyiben az áldozat eláll az együttműködéstől; vagy
- amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóságok úgy határoznak, hogy megszüntetik az eljárást.

Huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők

5.8. A 2003/109/EK irányelv 3. cikke:

(1) Ezen irányelvet harmadik országok olyan állampolgáira kell alkalmazni, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállam területén.

6. fejezet: Kiutasítás

6.1. A 2008/115/EK irányelv 7. cikkének

(1) bekezdése:

(1) A kiutasítási határozat a (2) és (4) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül megfelelő, hét naptól harminc napig terjedő határidőt állapít meg az önkéntes távozásra. A tagállamok nemzeti jogszabályaikban előírhatják, hogy ilyen határidőt kizárólag az érintett harmadik országbeli állampolgár

(2) Ezen irányelv nem alkalmazandó harmadik országok olyan állampolgáira, akik:

- tanulmányaik vagy szakképzés miatt tartózkodnak a tagállamban;
- engedéllyel tartózkodnak valamely tagállamban ideiglenes védelem alapján, vagy engedélyért folyamodtak az ilyen alapon történő ott-tartózkodásra és jogállásukról még nem született döntés;
- engedéllyel tartózkodnak valamely tagállamban kiegészítő jellegű védelem alapján a nemzetközi kötelezettségekkel, a nemzeti jogszabályokkal vagy a tagállamok gyakorlatával összhangban, vagy engedélyért folyamodtak az ilyen alapon történő ott-tartózkodásra és jogállásukról még nem született döntés;

A 2003/109/EK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése:

(1) A tagállamok harmadik országok olyan állampolgárainak adják meg a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállást, akik közvetlenül a jogállásra irányuló kérelem benyújtását megelőzően jogszerűen és folyamatosan öt éven át a tagállam területén tartózkodtak.

A 2003/109/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése:

(1) A tagállamok megkövetelik a harmadik országok állampolgáraitól annak bizonyítását, hogy maguk és eltartott családtagjaik számára rendelkeznek a következőkkel:

- stabil és rendszeres jövedelemforrások, amelyek elegendők önmaguk és családtagjaik eltartására anélkül, hogy az érintett tagállam szociális segélyezési rendszerére szorulóknak. A tagállamok e forrásokat jellegük és rendszerességük szerint értékelik, valamint figyelembe vehetik a minimálbéréknek és -nyugdíjakkal a „huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező” jogállás kérelmezése előtti szintjét is;
- az érintett tagállam saját állampolgárainak egészségbiztosításához hasonló teljes körű egészségbiztosítás.

A 2004/83/EK irányelv 29. cikkének (1) bekezdése:

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a menekült, illetve a kiegészítő védelemben részesített személyek az adott jogállást elismerő tagállam állampolgáira vonatkozó feltételek mellett juthassanak hozzá az egészségügyi ellátáshoz.

kérelme alapján biztosítanak. Ebben az esetben a tagállamok tájékoztatják az érintett harmadik országbeli állampolgárokat az ilyen irányú kérelem benyújtásának lehetőségéről.

A fent említett határidő nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgárok előbb távozzanak.

6.2. A 2008/115/EK irányelv 7. cikkének

(2) bekezdése:

(2) A tagállamok a konkrét eset egyedi körülményeinek, mint például a tartózkodás időtartamának, a beiskolázott gyermekeknek, valamint egyéb családi és társadalmi köteleknek a figyelembevételével szükség esetén megfelelő időtartammal meghosszabbítják az önkéntes távozás határidejét.

6.3. A 2008/115/EK irányelv 11. cikkének

(3) bekezdése:

(3) A tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy visszavonják vagy felfüggesztik-e a beutazási tilalmat, amennyiben az a harmadik országbeli állampolgár, akivel szemben az (1) bekezdés második albekezdésének megfelelően beutazási tilalmat rendeltek el, bizonyítani tudja, hogy a kiutasítási határozatnak teljes mértékben eleget téve elhagyta a tagállam területét.

Az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának sérelme nélkül, valamint amennyiben az érintett harmadik országbeli állampolgár nem jelent veszélyt a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra, az emberkereskedelem azon áldozatai, akik a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává váltak vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelv értelmében tartózkodási engedélyt kaptak, nem sújthatók beutazási tilalommal. A tagállamok egyedi esetekben humanitárius okokból tartózkodhatnak a beutazási tilalom elrendelésétől, visszavonhatják a tilalmat, vagy felfüggeszthetik azt. A tagállamok egyedi esetekben vagy egyes esetkategóriákban egyéb okokból is visszavonhatják vagy felfüggeszthetik a beutazási tilalmat.

6.4. A 2008/115/EK irányelv 13. cikke:

(1) Az érintett harmadik országbeli állampolgár számára biztosítani kell a hatékony jogorvoslathoz való jogot, hogy illetékes bíróság vagy közigazgatósági hatóság, vagy pártatlan és a függetlenség biztosítékával rendelkező tagokból álló illetékes szerv előtt fellebbezéssel élhessen a kiutasításhoz kapcsolódó, a 12. cikk (1) bekezdésében említett határozatok ellen, vagy kérhesse azok felülvizsgálatát.

(2) Az (1) bekezdésben említett hatóságnak vagy szervnek hatáskörében áll felülvizsgálni a kiutasításhoz kapcsolódó, a 12. cikk (1) bekezdésében említett határozatokat, beleértve a határozatok végrehajtásának ideiglenes felfüggesztését, kivéve, ha a nemzeti jog értelmében az ideiglenes felfüggesztés már érvényben van.

(3) Az érintett harmadik országbeli állampolgár számára biztosítani kell a jogi tanácsadást, a jogi képviselést, és szükség esetén a nyelvi segítség igénybevételének lehetőségét.

(4) A jogi segítségnyújtásra vonatkozó nemzeti jogszabályokkal vagy szabályokkal összhangban, a tagállamoknak kérésre térítésmentesen biztosítaniuk kell a szükséges jogi segítséget és/vagy képviselést, és rendelkezhetnek úgy, hogy az ingyenes jogi segítségnyújtást és/vagy képviselést a 2005/85/EK irányelv 15. cikk (3)–(6) bekezdésében foglalt feltételekhez kötik.

6.5. A 2008/115/EK irányelv 9. cikke:

(1) A tagállamok elhalasztják a kitoloncolást

- ha az megsértené a visszaküldés tilalmának elvét, vagy
- mindaddig, amíg a 13. cikk (2) bekezdésének megfelelően felfüggesztették a kitoloncolást.

(2) A tagállamok az egyes esetek konkrét körülményeinek figyelembevételével megfelelő időszakra elhalaszthatják a kitoloncolást. Az eljárás során a tagállamoknak különösen az alábbiakat kell figyelembe venniük:

- a harmadik országbeli állampolgár fizikai vagy szellemi állapota;
- technikai okok, például a szállítási kapacitás hiánya vagy a kitoloncolás megghiúsulása a személyazonosság megállapításának hiánya miatt.

(3) Ha a kitoloncolást az (1) és (2) bekezdésben foglaltak szerint elhalasztották, az érintett harmadik országbeli állampolgár számára a 7. cikk (3) bekezdésében felsorolt kötelezettségek írhatók elő.

6.6. A 2008/115/EK irányelv 3. cikkének 3. pontja:

(3) „kiutasítás”: egy harmadik országbeli állampolgár visszatérési folyamata, függetlenül attól, hogy visszatérési kötelezettség önkéntes teljesítéséről vagy kitoloncolásról van szó:

- a származási országába, vagy
- egy tranzitországba közösségi vagy kétoldalú visszafogadási megállapodásoknak vagy egyéb megegyezéseknek megfelelően.

Gyermek áldozatok

6.7. A 2008/115/EK irányelv 10. cikke:

1. A kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó kiutasítási határozat elrendelése előtt a gyermekek legjobb érdekének kellő figyelembevételével a kiutasítást végrehajtó hatóságtól eltérő megfelelő szervek általi segítségnyújtást kell biztosítani a kiskorúak számára.

2. Kísérő nélküli kiskorúaknak a tagállam területéről történő kitoloncolása előtt a tagállam hatóságainak meg kell győződnie arról, hogy a kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül.

A hivatkozott uniós jogszabályok

2012/C326/47	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata
2012/29/EU	<i>Irányelv a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (átültetésének határideje 2015. november 16.)</i>
2011/99/EU	<i>Irányelv az európai védelmi határozatról (átültetésének határideje 2015. január 11.)</i>
2011/98/EU	<i>Irányelv a harmadik országbeli állampolgárok valamely tagállam területén való tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre irányuló összevont kérelmezési eljárásról, valamint a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók közös jogairól (átültetésének határideje 2013. december 25.)</i>
2011/95/EU	<i>Irányelv a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról (átdolgozás) (egyes cikkek átültetésének határideje 2013. december 21)</i>
2011/36/EU	Irányelv az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról
	Az Emberi Jogok Európai Bírósága, Rantsev kontra Ciprus és Oroszország ügy, 25965/04. sz. kereset
2010/C83/02	Az Európai Unió Alapjogi Chartája
2009/52/EK	Irányelv az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról
2008/977/IB	Tanácsi kerethatározat a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről
2008/115/EK	Irányelv a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról
562/2006/EK	Rendelet a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról

2004/83/EK	Tanácsi irányelv a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról
2004/81/EK	Tanácsi irányelv a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről
2004/80/EK	Tanácsi irányelv a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről
2004/38/EK	Irányelv az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről
2003/109/EK	Tanácsi irányelv a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról
2001/220/IB	Tanácsi kerethatározat a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról

Európai Bizottság

Az emberkereskedelem áldozatainak uniós jogai

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala

2013 – 28 o. – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-28448-9

doi:10.2837/54416

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- egy példány:
az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>),
- több példány, valamint plakátok, térképek rendelése:
az Európai Unió képviselőin keresztül (http://ec.europa.eu/represent_hu.htm),
nem uniós országokban a küldöttségektől (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hu.htm),
a Europe Direct szolgáltatáson keresztül (http://europa.eu/europedirect/index_hu.htm)
vagy a 00 800 6 7 8 9 10 11 telefonszám tárcsázásával (ingyenesen hívható az EU
egész területéről) (*).

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkéből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Megvásárolható kiadványok:

- az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetési kiadványok:

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnereitől
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

ec.europa.eu/home-affairs
ec.europa.eu/anti-trafficking

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-79-28448-9

9 789279 284489